

CAP

VERMELL

Nº 8

Capdepera-Cala Rajada

Agost 81

editorial

No són bons els temps que correm, no. Mira que un guillat, que ni tan sols sap si existeix Mallorca, pugui decidir fer un enginy monstuós en qualsevol moment nos pot convertir en un desert, sinó en un simple record... Que casi tot lo important depengui d'unes persones que no sols no nos estimen, es que ni tan sols nos coneixen.

I llavors, mirant més a prop, no nos ajuda gens a sortir del clot considerar-nos un poble sense remei, amb divisions, envejes, figurera, polítiques, travetes. On cadascú va a lo seu i els altres que se fotin, on hi ha "els meus" i "els altres", on basta que vulguis fer una cosa perquè una altre vulgui fer lo mateix amb uns altres, on...

Ben segur que encara en tenim molts d'altres de defectes, però això no vol dir que siguem pitjors que els altres pobles. Creim que, amb matisos diferents, tenim els mateixos defectes que qualsevol poble de Mallorca no massa gran.

Pensam que, si bé és ver que tot això hi és, no deu esser això lo que ha fet possible que duguem més de cinc cents anys de vida com a poble. Hi ha d'haver hagut en tot temps un grup de persones del nostre poble que ha sabut aprofitar el fet de conèixer-nos tots per animar-nos a aixecar un poble millor. Hi ha hagut qui ha estimat lo nostro i ho ha fet estimar las fills i als nets. Hi ha hagut qui ha entès que barallant-nos no arribariem enlloc. Hi ha hagut qui ha sabut dedicar part del seu temps als altres. Hi ha hagut qui, amb paciència i constància, ha anat recordant l'ideal. Hi ha hagut... molt més.

¿Serà massa pretensions dir que noltros voldriem estar dins aquesta corrent?

Esperem que cap dels folls amb poder que van a lloure pel nostre món mos enviï a fer vaumes.

pes cap que crema

No hem pogut comprovar amb certesa la notícia, però sí sabem de bona font que els moros que compraren Son Jaumell han actuat altres vegades en pla de totpoderosos. També sabem que en una altra ocasió no els va sortir bé, però aquesta vegada la tentació és molt forta: ¿Hi ha cap partit disposat a deixar passar l'oportunitat de presentar-se a les eleccions del 83 amb la canalització d'aigües de Capdepera feta?

El rumor està en el carrer: "els moros paguen la canalització de les aigües de Capdepera si els deixen urbanitzar l'Agulla". Sense renunciar a tornar-hi quan ho trobem convenient, hem volgut recollir un parell d'opinions del carrer.

PEP TERRASA, 41 anys, pagès.

Jo trob que negociar amb les aigües del poble per explotar l'Agulla és una deshonra per l'Ajuntament.

BEL PASCUAL, 15 anys, estudiant.

Això és una bona manera de persuadir el poble per prendre-li una cosa que ja mai recobrarà. I el poble no se'n dona compte d'això.

ADELAIDA LOPEZ, 40 años, ama de casa.

Yo pienso que lo más bonito del mundo es poder y tener una zona verde como l'Agulla, y por otro lado creo que el alcantarillado es cosa del Ayuntamiento y no de los moros.

MIQUEL FLAQUER, 22 anys.

Que ho cremin, ho asfaltin i hi ballin bolesos damunt, i així no s'haurà perdut tot.

PEP FUSTER, 27 anys.

M'estim més viure dins una claveguera plena de merda tota la vida... Es poden comprar objectes, cases, cotxes, etc. Les persones que es venen no són més que això.

MARIA MORENO, 50 años, ama de casa.

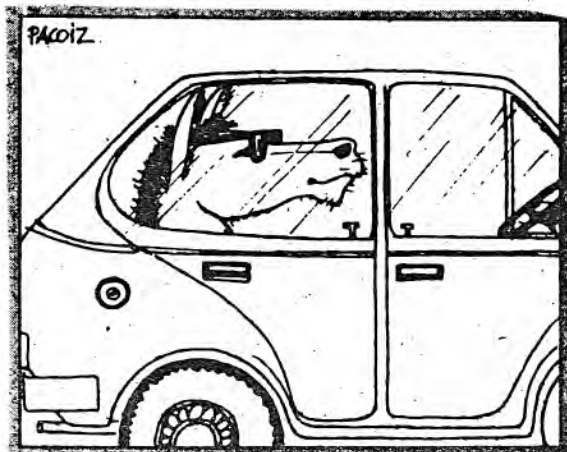
Jo no ho entenc, però diria que no, perquè a l'instant tot serà seu; i entre alemanys i moros no mos quedarà res per a noltros. En quant a la canalització crec que no més que cada veinat posàs uns dobbers es podria fer tranquil.lament, si l'Ajuntament volgués. Però lo que passa és que no es vol embarcar.

BARBARA FLAQUER, 15 anys, estudiant.

Es millor que el poble pagui la canalització i no que els moros urbanitzin l'Agulla.

JAUME SANCHO, 48 anys, comerciant.

Si a Capdepera tenen dobbers per canalitzar les aigües que ho fassin i si no que esperin a tenir-ne. Els pobles han de tenir lo que se guanyen.

TONI GARAU, 33 anys, capellà.

Vendre-nos, encara que el preu sigui alt, sempre serà vendre-nos. Que els moros mos regalin una cosa que és de justícia que se tengui és un absurd.

JOAN SERRA, 16 anys, estudiant.

És un absurd deixar urbanitzar l'Agulla. Val més un pi que tot el petroli dels moros.

LLUCIA SIRER, 26 anys, comerciant.

Qui barata el cap se grata. És hipotecar el futur per un plat de llentises.

TOMEU MELIS, 35 anys, empleat banca.

El sanejament de Capdepera és peremptori, és indemorable. Si com a darrera instància i davant l'inoperància oficial ens hem de valer d'uns moros que posen condicions, endavant amb els moros i amb Cala Agulla.

PEP MAYOL, 30 anys, pagès.

No ho crec. Això és un negoci brut.

SALVADOR ARIAS, 24 anys, zelador.

Seria posar en mans del capital estranger lo que no pot deixar de ser patrimoni de tot el poble. De qualsevol manera, dubt que l'actual consistori sigui capaç d'adoptar solucions que responguin als autèntics interessos populars.

CATALINA NADAL, 25 anys, auxiliar de clínica.

Crec que el nostre Ajuntament pels dobbers vendria lo que fos. Jo particularment consentiria en veure-la cremada abans que urbanitzada.

MARGALIDA TOUS, 24 anys, treballadora.

Si és ver que han fet aquesta proposta és un xantatge, un joc molt brut. Aquesta gent ha trobat el punt d'assoliment de segons qui.

plaça des sitjar

NO HA BASTAT. Les escales i acondicionament del carrer del Recreo han costat un milió i mig de pessetes. I per tant, diuen, no basta la quantitat donada pel qui havia fet un pis de més a la primera línia de Cala Rajada. N'hi hauran de deixar fer un altre...

UN ALTRE MILIO I MIG. Diuen que són les pèrdues previstes per a les festes de Sant Roc. Es parla de que l'Ajuntament ha de regalar a cada "mis" un banyador i un vestit de nit dissenyat per un anomenat modiste local.

CASA DE CULTURA. Pareix que l'Ajuntament dona passes per obrir el curs que ve la casa de cultura que tots els partits prometeren durant la campanya electoral.

FOC. Dia 31 a l'Agulla i hagué un començament d'incendi. Aquesta vegada no passà d'un retgiró.

MOROS. Es parla de que els moros volen pagar la canalització d'aigües de Capdepera si els deixen urbanitzar l'Agulla. ¿Serà ver allò de que tota persona i tot poble té un preu? Volem creure que no.

FOCUS. Els que il·luminen la torre del Molí Vell enlluernen els conductors. Pareix que no ha de costar molt arreglar-ho i els conductors ho agrairien.

ACAMPADA. Devers setanta persones de Capdepera i Cala Rajada entre nins, joves i adults, han passat cinc dies, del 24 al 29 de juliol, acampats en el Pi de's Maltet, devora Es Matzoc. Tots han quedat amb ganes de repetir l'experiència.

ENCERT. El de l'Ajuntament que ha posat els discs de direcció prohibida a la carretera de l'Agulla. També s'han tapat un parell de pous que resultaven perillosos per als nins.

CLAUS. Els mecànics del nostre poble fan col·lecció de grampons. La Telefònica ha deixat els grampons que llevava de les parets tirats enmig des carrers. Els conductors se'n cuiden de recollir-los amb les rodes dels cotxes.

POLITICA. Bruta i eclesiàstica. Per culpa de "altos manejos" En Blas Gómez, frare franciscà, que amb la complacència dels seus superiors i el bisbe havia quedat com a rector de Cala Rajada, ara ha estat destinat a Madrid pels seus nous superiors mentre el Bisbe és fora de la diòcesi. Put tant com el pont d'Artà això.

MADRILEÑOS. Trist espectacle el dels monitors de la colònia que hi ha a S'Alzinar. Han demanat el llibre de reclamacions del bar Marítim perquè no sabien jugar amb una màquina. El vespre, el temps del concert de la banda de música, arribaren amb els nins amb pla d'invasió. Quan els organitzadors els ho recordaren, plantejaren el repartiment de trofeus del marathón com una guerra civil. Era el 19 de juliol.

APA, VINÇA...
JA N'HI HA PROU DE REVERÈNCIES...

CANS. Per tot arreu es passegen cans i qualsevol diria que no tenen amo. Per si no bastava l'impressió de deixadesa i el foment de brutor trabucant poals, també ofereixen concerts molt cridaners durant les nits tant a Capdepera com a Cala Rajada.

BALL DE BOT. Encara hi sou a temps. El dilluns i el divendres de cada setmana, a les 9'30 del vespre en el saló parroquial de Cala Rajada ensenyen balls mallorquins a tothom qui en vulgui aprendre. És fa de franc.

TRAFIC. No basta que posin discs, és necessari que tots facem un esforç perquè el tràfic no es converteixi en un desgavell. El mes d'agost ha començat amb dues al.lotes atropellades el mateix dia per autocars que no havien cedit el pas. Pareix com si els autocars es poguessin aturar a qualsevol cap de cantó o damunt qualsevol volta.

Preocupa veure nins estrangers corre-guent a tota pastilla amb velomotors llogats (els nins del poble són més vigilats per l'autoritat). Escarrufa topar-se motoristes amb els auriculars posats, escoltant música i circulant per la dreta o per l'esquerra segons els inspira el ritme.

ESTRANGER. Mentre un grup de persones del nostre poble es queixa-va de no sé quantes coses quan cantava En Guillem d'Efak, un estranger es tra-gué cent pessetes i les entregà a un membre de l'organització de les festes sense voler rebre res a canvi i dient que eren per a ajudar...

BOU. Més de dos perderen la nit i les rialles quan se'n temeren que la barca de bou "Estrella de Figueras" se n'anava a fons. Encara arribaren a temps per tancar el grifó que qualcú havia deixat obert.

A CADASCÚ LO SEU. Hem llegit en el programa de festes de Sant Roc i Sant Bartomeu que mos han embarcat entre els col.laboradors. Pensam que lo que vol dir aquest programa és que el grup de jovent que també organitzarà alguns actes de les festes de Sant Bartomeu a petició de l'Ajuntament. Per noltros és un honor que mos confonguin amb aquell grup, pero el mèrit és d'ells, no nostros. Aiximateix un bon grapat de joves treballa a les dues bandes.

ES QUE PARA QUERER
CAMBIAR DE VIDA
Y ENTRAR EN EL
MUNDO DE LOS MAYO-
RES, HACE FALTA
ESTAR YA MUY VICIA-
DO, TÍO.

LLOCS DE VENDA:

- Els tres Estancs de Capdepera i Cala Rajada.
- Llibreria. Plaça de l'Orient.
- Llibreria. Cala Rajada.
- Llibreria Escolar.

DIALEG DE FESTA

El temps passa.

Cauen els dies, ensopeguen setmanes, moren els mesos...

Els arbres floreixen.

Les fruites maduren.

I en arribar l'agost, els ametlers ploren fulles.

La bolla redola. I, puntual i rítmic, el ritual de les estacions aconsegueix el seu cicle.

-- Estas molt poètic avui. Jo creia que avui parlaries de tornades. Sobre tot de tornades cavernícoles, de tornades a l'època monolítica del franquisme.

-- Idò, mira, t'has equivocat de tota la llargària. Avui me sentia tombat cap a la melangia.

-- Deixa't de beneitures. El temps no està per a sonets. Esteim en els temps de les festes. I la cabra ha tornat a la muntanya.

-- És el seu lloc. La cabra sempre tira cap a la muntanya, el contrari seria trasmutar la seva idiosincràsia, seria una magarrufa, una manganeta. I no dic una hipocresia perquè no puc concebre una cabra hipòcrita.

-- ¿I un homo?

-- Tots aquells que simulen o aparenten qualitats o sentiments contraris a aquells que verament senten; tots aquells que arribat el dimecres de cendra, s'obliden de treure-se la cendra dels darrers dies de rua; tots aquells que sota una pell de xot amaguen llurs urpes de llop.

-- Concretament se diu jaqueteria.

-- Si tu ho dius...

-- Idò tu, ¿com ho diries d'aquell que, políticament, s'engirgola la jaqueta del color que més bé li va al moment?

-- És inútil treure les coses de solc. Això, enc que se li barati el nom se gueix essent hipocresia. I, ja que has dit políticament, te diré que en política això és enganar l'electorat, enganar el poble. I a les llargues el poble sempre acaba per donar-se'n compte de l'engany. Quan, com tu has dit, la cabra torna a la muntanya.

-- Veus, ho sabia que acabaries parlant de tornades. I, ara, sembla que tornen moltes coses. Però sobre tot d'una m'agradaria que en parlassis: Dels concursos de misses.

-- És el segell de tota comunitat marxista. És l'espectacle mogut pel masclisme per satisfer les seves concupiscències. És un trist, lamentable i morbós espectacle, degradant, denigrant i ofensiu per a la dignitat de la dona, contracultural. És com si a la dona la portassin de fira en fira oferint-la al millor postor, com s'ofereix la vaca més lletera, el cavall més abrinat o el xot passador de més grossa collonera.

-- Com moltes veritats, és coenta.

-- Quan cou cura.

-- I quan pica madura.

HAN NASCUT:

Pedro José Aranda Carrillo,
de José e Isabel.

Roberto Carlos Pérez Contreras,
de Cándido y Josefa.

Francisca Morey Esteve,
de Pere i Magdalena.

Beatriz Otero González,
de José Manuel y Trinidad.

Miquel Nadal Verdera,
de Antoni i Aina.

HAN MORT:

Margalida Moll Servera.

Francisca Rodríguez Bozón.

Margalida Alemany Mayol.

Margalida Forteza Bonnín.

S'HAN CASAT:

Joan Antoni Carrió Muntaner i
Maria Llull Rosselló.

Bartomeu Salom Mayol i
M^a. del Carmen Escobar Rodríguez

NUS EN PARAULES — TONI GARAU

- 1.- Els peus sempre han trepitjat de dalt a baix.
- 2.- Tothom gemega i plora, però ningú se mor.
- 3.- I la impotència se va fer cançó a totes hores.
- 4.- Prova d'estiu: els polítics que tenen vacances mos demostren que no els necessitam. Podem viure sense ells.
- 5.- I digué Mallorca: deien que me venien a conèixer, però me deixaren la carn mossegada.

Crema el sentiment
dins la fosca,
i el crit del silenci
és immens.

Dreta,
amb l'alenar feixuc,
amb amargura
amb els ulls clavats
en aquell lloc
escolt...

mir...
¿És aquesta la gent
que jo coneixia?

I baix de la finestra
el soroll
dels veinats
que dins cada
recó del carrer
avui hi han posat el seu no

Tonyi Garau

perquè ?

¿PER QUÈ a la platja de l'Agulla no hi posen un guàrdia de tràfic a veure si és capaç de destriar els nedadors dels windsurfers i els velomars?

¿PER QUÈ tant en els rètols com en els avisos dels hotels no es té gens en compte el turista mallorquí?

¿PER QUÈ no es sembren plantes adequades a les rossegueres de la nostra vorera de mar (l'Olla, Cala Lliteres, Cala Gat, etc.)?

¿PER QUÈ la nostra llengua, i per tant els mallorquins, no hem tengut lloc a les festes de Sant Roc?

COMUNICATS

ASOCIACION DE VECINOS "ES FARALLO"

II

Pagamos tres empleados desde primeros de marzo hasta final de temporada para mantener limpia la playa y sus alrededores. Colocamos mas de 20 cubos de ochenta litros distribuidos a lo largo de la playa para que los usuarios puedan verter los desperdicios en los mismos.

Queremos dar cuenta tambien que esta asociación tiene solicitado, porque lo cree de primera necesidad, el permiso necesario para montar en Cala Agulla dos grupos de aseos y duchas, en cuya instalación podría acometer esta asociación en cuanto se dispusiera de los mencionados permisos y de una situación económica adecuada. Ello sería una gran mejora para la playa y para la promoción de Cala Rajada, por los comentarios que hemos podido oír de nuestros visitantes.

Ahora vamos a resumir la petición, sugerencias, reclamaciones etc. que hemos hecho al Ayuntamiento ultimamente:

- Necesidad de hacer construir todas las aceras de Cala Rajada
- Quejas por perros sueltos
- Necesidad de disponer en Cala Rajada de un parking para autobuses
- Necesidad de disponer en Cala Rajada de una oficina de Correos completa.
- Necesidad de un piso nuevo para la carretera de Cala Agulla.
- Que se solucionen definitivamente el retranqueo y construcción de aceras en la misma calle.
- Que se solucionen los problemas de las conducciones fecales de la calle Lepanto ya que cuando llueve no dan abasto
- Impedir la venta ambulante de sadias relojes etc.
- Necesidad de letreros informativos e indicadores en Cala Rajada.
- Adecentamiento del Castillo de Capdepera.

Tenemos proyectos y grandes deseos de colaborar con el Ayuntamiento para conseguir que nuestro "término Municipal" vaya arreglándose y progresando, y por ello hemos insistido en la necesidad urgente de ampliar nuestro Puerto Deportivo, porque haciéndolo bien que es lo que deseamos, lejos de perjudicar a nadie, reportaría grandes

beneficios. El puerto deportivo fomentaría en gran medida el Turismo de mar.

Así con estas aportaciones y otras mas, esta asociación está empeñada al tiempo que sus posibilidades se lo permitan, ir mejorando de cada día todas aquellas faltas que todos deseamos que sean corregidas.

Mención especial merece el agradecimiento a D. Salvador Moll, ya que gracias a él desde el principio pudimos disponer de agua y electricidad en los bares de la Playa, ya que nos permitió colocar en su propiedad un grupo electrógeno así como nos facilitó agua potable de sus instalaciones.

Este año debemos también agradecer al apoderado de Son Jaumell el que nos deje pasar unos cables y mangueras por la finca mencionada durante el verano, ya que el año anterior los teníamos pasados por el polémico camino que atraviesa la propiedad del Sr. Balaguer creyendo que era de dominio público y este año se nos ha negado el acceso por el mismo, por ser propiedad privada. Por ello repetimos, gracias al nuevo acceso de "Son Jaumell" podemos abastecer de agua y luz los bares de las playas.

Refrescos "Na Taconera" ha hecho donación de 200 sombrillas a la Asociación,,Lo cual es digno de agradecer.

Vaig néixer l'any sis i quan tenia sis anys ja em posaren en el banc de la fusteria. Vaig anar a l'escola a on ara hi ha el teatre, en el col·legi. En fermaven la mà esquerra perquè era esquerrà; sempre, en totes les coses, o era el primer o el segon. Als deu anys feia de fuster a ca nostra i enca ra anava a cercar herba per als co nills; pintava els vespres. Perquè sem pre, tota la meua vida, he estat pin tor dels diumenges, però no embrutant teles ni quadros: "tablero". Els pri mers quadros que vaig pintar estaven fets damunt tablero i aquest es feia servir a la fusteria; és molt possible que hi hagi quadros pintats en el re vers d'un tablero a Capdepera.

Quan tenia vuit anys, un dia passava D. Joan Blanes, es metge, perquè abans els metges feien la volta, no com ara que t'envien a Son Dureta per no res, va sentir que jo plorava i va dir: "Margalida, ¿què té En Jaume que plora tant?". "Que vol pintar i noltros el tupam perquè no volem que pinti". Jo duia el "meollo" del pintar, però a la meua manera: damunt cotonet, sense preparar.

¿VA SER UNA COSA ESPONTÀNIA EL QUE VOS POSASSIU A PINTAR?

En aquell temps anava amb una bicicle ta de passeig; per veure una exposició he anat a Inca i a Manacor. Quan va co mençar a pintar En Miquel Llabrés ana va a veure totes les exposicions, va tenir uns començaments fabulosos, jo estava retgirat. Per calibrar la teua feina has d'estar en contacte amb lo que els altres fan, i En Llabrés tenia una capacitat de pintar que em vaig retgirar i vaig dir: "Si aquest al·lot segueix pintant jo no tenc res que fer".

El promedi de quadros que jo he pintat surt a tres cada any. A la casa de Cap depera, davall la volta, mentre els al tres s'escalfaven, jo repassava i re passava. Els altres em deien: "Jesús! ¿per què repasses tant? Ja està bé!" Hi ha quadros que no sé per on són, que s'han perdut per a sempre.

Llavors vaig anar a fer el servici mi litar, l'any 29, i em vaig posar en contacte i veure coses per Palma. Però a les exposicions hi anava poc. Venia amb el tren fins a Manacor i fins a Capdepera amb bicicleta. Aprens més de veure pintura, si t'agraden aquestes coses, que de pintar tú.

Jo, si ara tengués força, em posaria aquí els horabaixes i pintaria un qua dro que el veig pintat, seria fabulós. Això de dir: me'n vaig a pintar al tun-tun, "a lo que salga", no! Un qua dro és com una lliçó de batxillerat,

entrevistes

entrevistes

EN JAUME MERCANT passa una tora deta entre noltros. Hem anat aure lo a la seva caseta de Ses Cas no vès. Mos asseim baix d'un more con versam fins que el sol mos eng.

que l'has de aprendre, l'has de veure fet. Mon pare era un bon ebenista per què veia les coses fetes, perquè n'hi ha que sols saben fer persianes.

El defecte més gros que jo he tengut és que de tot he sabut fer, menys do bbers.

DESPRÉS DE ACABAR EL SERVICI, ¿TORNA REU A CAPDEPERA?

Sí, vaig venir a Capdepera. N'Esteva em va dir: "Fins aquí he duit la fus teria jo, ara et toca a tú". Jo era molt empegueïdor, no sé com he fet el canvi; llavors vaig conèixer la meua dona i vaig fer feina a l'hotel Caste llet. Era l'amo allà: feia de llanter ner, electricista, fuster, picapedrer i pintava. ¿Què et penses que cobra va? Una pesseta l'hora.

Després vaig posar un taller amb ope raris i vengia feina i feina. Jo anava pintant a poc a poc, els diumenges un bocinet...

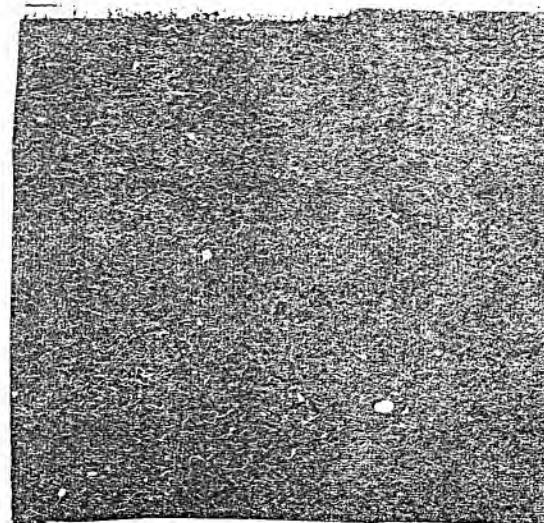
Llavors s'obrí l'hotel Son Moll. Vaig començar a exposar a Ca's Bombu, però no se'n venia cap i quan els me'n volia dur hi havia bregues. Jo entrava per allà "comonadie" i els senyorets, de befa, deien: "anem a veure els quadros de Bernadelli", un artesà molt bo però de pintor no en tenia res.

També vaig tenir quadros exposats a Ca'n Puríssim, a Casa Mateo, (saps que n'he donades de tombarelles!), però sense vendre'n cap i tira per en vant, jo fent de fuster.

Però em vaig cansar i vaig dir: "que mar las naves". Vaig liquidar la fus teria i mos n'anàrem a viure a Palma.

¿QUIN ANY ERA?

L'any 58 quan vaig arribar a Palma, sempre fent feina: de fuster, de por ter de cine, de tot! Però sempre pin tant.

¿ANAVEU A PINTAR FORA DE PALMA?

Anava a prendre apunts per Esporles i Puigpunyent, però pintava sempre a ca nostra. Tenc un caramull de apunts, per mi n'hi més de tres mil. Jo me'n vaig, faig l'apunt i apreng, llavors el faig a ca nostra. No m'agrada anar amb el "caballete" perquè ho vegin i si passa qualcú et compri el quadro. Per la Ciudad Jardín heu vist senyors que pinten amb la vasa posada com qui diu: si algú passa se'n durà el qua dro. És així! Has de dir la veritat si no t'embulles. N'hi ha que just pensen en els dobbers i a n'aquests fugi-los. Perquè per a fer dobbers no t'has de dedicar ni a la bohèmia ni a l'art. Hi ha un camí per a prendre en la vida, jo ja fa molts anys que l'he pres. Has de dir: o he de fer dobbers o no he de fer dobbers. Si vols fer dobbers deixa anar ser intel·lectual i totes aquestes coses. Compres una televisió en colors i te poses quatre hores davant ella i pintura així fas dobbers. Però si penses, ai déu meu! Diuen: aquest pensa.

Llavors vaig entrar de porter al Col legi d'Arquitectes; m'agafaren perquè sí, en un mes n'havien tengut tres, vaig sobre entendre la cosa i els hi vaig prendre el pèl: davant feia el beneit i darrera feia els meus comp tes. N'hi ha molts que tenen el títol d'arquitecte perquè sí.

I a l'hotel Son Moll, ara tornam en re ra, saps quina tragèdia que hi va ha ver! Una tragèdia artística, perquè quan es va obrir l'amo pensà: "Si ve En Soriano, President del Foment del

Turisme, no pot acceptar l'edifici. L'única solució es dur 30 o 40 qua dros d'un pintor que li cridin l'aten ció". En Soriano mirà els quadros, el convidaren a sopar i se'n va anar. Tot d'una vaig anar a cercar els qua dros perquè som molt desconfiat i em pensava que els me fotrien.

Després els Poca Palla obriren l'ho tel Bella Playa i va passar igual: va ren posar tots els quadros que jo te nia, jo ja era a Palma, era l'any 62. Resulta que els estrangers just hi anaven per a veure els quadros (si ho llegeix s'enfadarà), cosa que no els interessava. Me'n robaren dos i ara els quadros els tenen tots els Poca Palla; els me varen comprar i els me pagaren. Els comerciants antics no són com els d'ara que són homos de lletres, lletres de canvi. Dels Po ques Palles es pot dir el que vul guin d'ells, però són homos de parau la. Me regatejaven, però quan deien això; això.

No es pensaven que els meus quadros valguessin dobbers, però, no sé qui és, va oferir 200.000 pts. per un quadro a la filla d'En Biel i va fer aixecar la llebre. Els tenien tirats en una cotxeria i ara els tenen da munt el porxo; són ben seus, però. Per robar-los-hi els quadros els hi heu de passar "por encima del cadá ver", però no perquè siguin fets d'En Mercant, sinó perquè valen dobbers. Perquè si no valguessin dobbers no en farien cas, no. Dirien: "Són pintats d'En Jaume Enríque, aquell que esta va tocat de bolet". ¿HEU SORTIT AL CARRER AMB ELS VOSTROS QUADROS?

A Palma feia exposicions pel carrer i els estrangers es pensaven que era un cromó i no me'n compraven cap. En can vi al costat meu hi havia gent que pin tava aquarel·les i tot això i es cansa ven de vendre; i jo ho vaig deixar anar. Tenia permís de l'Ajuntament, pe rò el jardiner, pagat pels altres pin tors, em va tirar un poal d'aigua a da munt. Jo vaig dir: "Ja me'n podeu ti rar d'aigua, no me n'aniré".

La primera exposició que vaig fer va ser a la Caixa de Pensions d'Artà l'any 1944. No se'n va vendre cap, i ara se n'empedenen tots. A 800 pts. no en vaig vendre cap i, avorrits, mos n'anàrem a viure a Palma.

¿NOMES VOS INTERESSA LA PINTURA?

La pintura era un complement perquè jo hagués volgut esser més bé escultor, filòsof o escriptor que pintor. N'hi ha que no se fixen en res, jo som molt observador. A mi m'interessa la políti ca i la literatura.

TEMPS DE BATA

Aquesta mica de cant a la pagesia el
vos dedic a voltros, foravilers que
heu passat la seixantena, en recordan-
ça d'un passat que no tornarà ni en
que es giri la truita; un passat que
fou el vostre treball i esforç, la vos-
tra vida i que, si dura i costosa era
la lluita per la subsistència, també
dura va ser per voltros la maquinària
que vos va rellevar i arrabassar les
vostres costums i maneres d'esser. I
si bé uns vos posàreu a to amb el temps
que correm, molts seguïu amb el pensa-
ment girat cap a aquell temps. Jo tenc
quaranta un anys i part de la meva in-
fantesa i joventut la vaig passar en
el camp, i vaig assistir a l'agonia de
lo que fou durant segles una costum,
una tradició, una vida de generacions.

Hem acabat de segar
ben atupats els ronyons,
sa falç penjam a s'estaca
a un clau ganxo els canons
que els dits mos alliberaven
de cards, calcines o ugons.
Llavors a la matinada,
quan és moll i hi ha rosada,
s'escarada hem agafada
de posar-nos a alligar.

De càrritx fet el vencís
o d'espart qualque vegada,
siés restreta en posam sis.
Deu gavelles fan la garba;
si hem deixat el rostoll curt
a dins el sostre més palla,
si hem deixat el rostoll llarg
més pastura per sa guarda.
Si en terra han quedat espigues
ja en faran l'espigolada
els aucells i les formigues
i tot animal d'abourada.

Quan sa collita està alligada,
tota a punt de garbejar,
en feim una netejada
a s'era que n'està bruta
de s'alga que hi hem posada
per l'hivern fer-li passar.
Una volta ja agranada
i fora pols desferrada
a batre ens hem de posar
després d'un bogoi buidar,
horabaixa post el sol,
d'aigua i deixar-la amarada.

Com surt un sol ben lluent
no fa ni un alè de vent
i de xaloc no en llambreja
el foraviler garbeja.
Damunt s'era van caiguent
ses garbes anam estenguent
fins hora de berenar
que a batre hem de posar
el bestiar ben rument.

Ja hi ha el piló damunt s'era
es rutló i es carretet,
es balanci ben estret
a sa perxa i sa collera.
I s'animal que allà espera
ben nirviós comença a estar
quan veu que aquell berenar
caminant o correguent
el s'haurà d'empassolar.

Li posam s'espolsador
sa cabresta i ses cucales
ell na blava va a les males,
ja n'es partida a voltar.

Allà canta la cigala
per damunt un ullastrell
per aquí hi ha el passarell
cantant damunt sa figuera
i jo que em vaig colgar tard
per córrer darrera nines
no en tenc gens, no, de cantara.

Cansats de tocar pavanès,
s'animal queda aturat
i giram de correguda
tant si és ordi, fava o blat;
tota la nostra batuda
llavors en una altra batuda
i pegant quatre mudades
de batre ja haurem acabat;
i es bestiar de damunt s'era
ben prompte l'haurem llevat,
de mosques alliberat
menant devall sa figuera.

Crit mos pega sa cuinera
que es dinar està abocat
tots menjam en un mateix plat,
o tots dins sa greixonera,
per taula hi ha una barcella,
per seure un piló o un sac;
per boure una botilla
o un perol esmorrellat;
tot el camp per excusat
per paper feim servir un mac
que n'hi ha molts al sementer.

Bona estona hem descansat,
au tornem-hi, que és ben hora
de posar-nos a aventar
i sa palla separar,
el ventim tirar a fora
amb un sol que mos fa treure
mig pam de llengua a defora.

Es vent ve de tramuntana
per l'esquena no hi ha ventim
sa carena prest tenim,
ja basta de forquejar,
ja basta d'atirassar
i de tant de ram donar,
ara toca trespalar.
El caramull gombolar
si es blat o s'ordi te cova
per l'erer l'hem de passar
i si el munt és amitger

barcella li hauran de dar
els baleigs i tot xapar
si el senyor és prim passat.

Sa jornada s'ha acabada
quan els sacs tendrem buidats
damunt sa sala o graners
i una volta ja rentats
s'haurà eixugat la suada.

Miquel Lliteras

L'altre cara del turisme

Mateu Gili

Ja és ben hora de que se vegi la realitat negativa del turisme, perquè també la té. I per ventura, ara com ara, aquest aspecte negatiu és el més real de tots. El turisme enriqueix a un parell, dóna feina a molts, però és com una bassa negra (d'hotels, discoteques, bars, souvenirs) que enfosqueix i espesseix la nostra aigua. Jo sé que res pot aturar l'evolució del poble cap a la seva llibertat, i no cap a l'esclavitud d'un imperialisme econòmic estranger. Per això vull que vengui una tempesta molt grossa i que s'endugui tota aquesta brutor.

Abans Mallorca era una illa de la Mediterrània, integrada i assumida per un ordre natural. Malgrat uns pocs s'enriquissin a costa de la majoria, hi havia una evolució social i un desenrotllament econòmic conseqüent amb l'ordre natural perquè era a partir de les nostres possibilitats ètniques, a partir de les possibilitats de la vida, i no de la mort, de la nostra terra. Hi havia possibilitat de desenrotllament col·lectiu i individual.

Però en un moment donat, amb l'idea d'accelerar el desenrotllament econòmic es produeix la venda de la nostra terra: Uns quants exploten lo que és important per a la vida de tots.

D'aquesta manera es planteja un futur i una esperança falsos per al poble. Es construeix una petita estructura capitalista.

Així començà aquest fort imperialisme econòmic: Els qui guanyen dobbers amb el turisme són les multinacionals, els tours-operadors, els qui no fan la feina. I els caníbals culturals que veim per el carrer estan acabant amb la nostra cultura i amb nosaltres; la nostra terra està morint.

La crisi ecològica és una crisi de la nostra consciència de poble.

El sueño de Picasso

F. G. Díaz

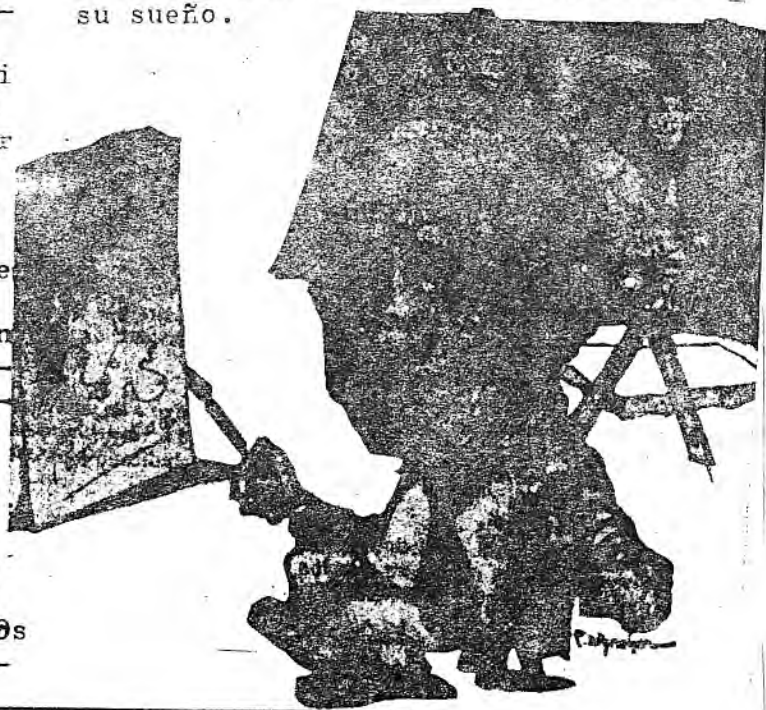
Dentro de poco -exactamente el 25 de octubre- se cumplirán los cien años del nacimiento de Pablo Ruiz Picasso. Con tal motivo, se están celebrando por toda Europa actos culturales, con ferencias, exposiciones etc., con los que se pretende rendir homenaje al genial pintor que revolucionó el arte moderno. En España, además, el centenario

se entretiene con una mezquina polémica, distorsionada por los intereses económicos y políticos mediante, sobre el lugar donde debe emplazarse el Gernica cuando los norteamericanos lo hayan de vuelto, lo que quizás no ocurra, según temen algunos, hasta el ingreso de España en la O.T.A.N. (No deja de ser paradójico que un cuadro que es un grito

de dolor y de rabia contra la guerra y la destrucción, un símbolo pacifista, sea utilizado como chantaje por Estados Unidos, país militarista, colonizador y agresivo. Antes de que el cuadro esté en España, ya han surgido varias ciudades que quieren alojarlo, movidas sobre todo por el turismo y el prestigio que puede comportar obra tan famosa. Unos proponen que el cuadro debería quedarse en Málaga, por haber nacido allí su autor; otros, que Barcelona, donde Picasso vivió en su adolescencia y donde ya existe un importante Museo dedicado a él; los vascos alegan que Guernica, la ciudad destruida por los bombarderos fascistas durante la guerra Civil, sería el lugar más adecuado para una obra que se convertiría así en un símbolo de reconciliación; finalmente, el Gobierno piensa instalarlo, sin consultar con nadie, en Madrid en el Museo del Prado, por considerar que se trata del Museo mejor dotado del Estado español. Los vascos, pues, adoptan razones humanas importantes para acoger el cuadro inspirado en la masacre de Guernica; asimismo, cuando se argumenta que en el Prado está contenida la historia de España reflejada en su pintura (desde Velázquez a Goya, por ejemplo) se está señalando una razón de peso, sin duda. Sin embargo, nadie se acuerda en esta polémica del sueño de Picasso, de su concepción de lo que tendrían que ser los museos.

Los museos son lugares poco frecuentados en España. La gente no acude porque piensa que son caros y que la pintura no siempre resulta comprensible; además, algunos son poco acogedores, poco cómodos y poco didácticos. Por todo esto Picasso soñaba con "museos sin paredes", abiertos, itinerantes. Esta sería la mejor manera de descentralizar la cultura; llevar los cuadros por los pueblos de España; si la gen-

te no va a la pintura, que la pintura vaya a la gente. Este era un sueño democrático: un museo auténticamente al servicio del pueblo y no sólo de unas minorías instruidas. Si bien esta solución picassiana puede parecer lejana de momento, lo que no quiere decir que sea imposible, desde ahora se podría lograr un acercamiento a ella, aprovechando los actos del centenario y los medios de comunicación actuales. Se podría lograr un acercamiento a ella, aprovechando los actos del centenario y los medios de comunicación actuales. Se podría llevar a cabo una gran campaña explicativa, didáctica, que comprendiese representaciones teatrales sobre temas pictóricos y exhibición de cuadros célebres, cuya función sería no solamente difundir que Picasso forma parte de nuestro patrimonio cultural, sino también acercar la pintura de los clásicos a la gente de los pueblos. Ese sería el mejor homenaje, el más entrañable y profundo, que podría rendirse a la memoria de Picasso: acercarnos a su sueño.

SEGAR

Maria Llaneras Alzina

Segar consisteix en tallar els distints cereals (blat, ordi, civada, alfals, etc.) quan ja són grossos.

Els segadors quan segaven anaven cantant cançons; moltes d'elles no estan relacionades amb la feina, sinó que eren cançons amoroses.

El conjunt de segadors que feien feina en el mateix lloc reben el nom de tall. L'escarader major és el segador principal que treballa ocupant l'extrem dret i anterior del tall de sega-

dors. També hi havia les anomenades espigoleres que eren les dones que duïen el beure i el tabac als segadors, a més de collir les espigues que havien caigut als segadors durant la segada. Així com hi havia un escarader major, també hi havia una espigolera major.

El conjunt de manats d'espigues que els segadors poden encloure dins sa mà el temps que seguen reben el nom de gavells. A aquestes les depositaven en terra formant una garba, que és el feix d'espigues tallades i lligades

que normalment està compost per deu gavells. Amb aquestes garbes es feien munts de deu, que reben el nom que cavalló, els deixaven enmig del camp per esser carregades en haver de garbejar (acció de tragar les garbes des del camp a l'era).

GLOSES

- L'amo de Son Rossinyol diu que el cantar no sega però fa anar el tall alegre i estrenyen el redol.
- Som segat una escarada sense treure-me el gipó l'any que ve estiré millor perquè engronsaré un minyó a l'ombra d'una teulada.
- A glòria segaven ordi un mes passat Sant Joan quan veien el tros tan gran cridaven misericòrdia.

- En Vicenç Caló m'ha dit que enguany no té segadors però sí té menjadors que el guarden de pa florit.
- A Son Pou donen truitada a s'escarader major i a n'els altres gerretó que han tret de la mar salada.

CANÇÓ

Segador meravellós
que heu lligat garba tan plena
tot afrontant la serenà
i el sol d'engana-pastors;
espinant-vos pels barsers
i pels camps de cards i ortigues
espigolant les espigues
pels rostolls dels sementers;
que la maina Déu vos do
per la gran jornada feta:
tasca d'ardit segador
i escarada de poeta!

passatemps

Pepeta Bestard

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL NUMERO ANTERIOR:

Mots encreuats.- Horitzontals

- A) Abandonar.- B) Acata.- Bolet.-
C) Adorar.- Amo.- D) Aboliria.- Oc
E) Aclucar.- R.- F) Ar.- A.- A.- Mo
da.- G) C.- L.- D.- Acid.- H) Relat-
tas.- Amé.- I) Adoba.- atseS.- J) Ta
bac.- IaiN.- K) Atac.- Pilota.

Verticals

- 1) A.- A.- Acrata.- 2) Acabar.- E-
dat.- 3) Badoc.- Lloba.- 4) atol.1A.-
Abac.- 5) Nariu.- Tac.- 6) D.- Arca-
da.- P.- 7) Obria.- Salf.- 8) No.-
Arma.- Tal.- 9) Ala.- Ocasio.- 10)
Remordiment.- 11) Toc.- adeS.- A.

SOPA DE LLETRES.- VUIT ANIMALS

B	D	A	L	C	N	O	R	I	X
P	E	Q	L	I	A	A	A	P	I
E	R	L	A	N	S	V	T	A	O
I	G	S	T	I	O	N	A	D	M
Q	I	E	I	N	A	P	L	L	A
S	T	P	A	F	C	O	U	B	L
U	A	L	E	N	R	Y	X	H	O
T	V	L	L	E	O	A	S	U	N
O	E	P	D	I	P	L	E	S	I
B	T	I	O	L	L	I	N	O	C

HEM FET AQUEST NÚMERO:

Joan Nebot	Margalida Rechac
Mari-Germa Melis	Maria del Carme Fuster
Angel López	Toni Garau
Joana Colom	Ani Muñoz
Miquel Flaquer	Joan Manuel Rosa
Jaume Fuster	Maria Vives
Biel Pérez	Pep Terrasa
Miquel Lliteras	Vicenç Nadal
F.G. Díaz	Tonyi García
Pepeta Bestard	Maria Llaneras

*Els articles publicats en aque-
sta revista expressen únicament
l'opinió dels seus autors.*

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
Capdepera-Cala Rajada
Agost 1981
Carrer d'Es Port, 43, Capdepera.
Dipòsit legal: P.M. 497/80

esports

...i tornam al futbol. El parèntesi pareix com si s'escurçàs d'un any per l'altre. Entre que la lliga acaba tard i els partits de pre-temporada comencen prest, quasi no queda temps per oblidar-se'n d'aquest deport que, volguem o no, és el qui acapara la màxima atenció de la gent.

L'Escolar ja fa més d'un mes que ha reprès la marxa de cara a la propera temporada. I torna a ésser en Miquel Bestard el responsable d'intentar col·locar l'equip entre els millors de la Preferent. Noltros hi confiam amb en Miquel. És de la casa, seriós i treballador. Físicament és un bon preparador i, tècnicament, no s'inventa res perquè tot ja està inventat. Té el "handicap" -segons es miri- d'haver de treballar exclusivament amb el "material" de la cantera, seguint la línia plausible de no fer cas dels exemples d'altres clubs que tot ho arreglen a cop de talonari.

A l'hora d'escriure aquest article, quatre son els partits disputats dins el cicle de preparació de l'equip. Partits que, lògicament, -haran servit per a fer proves per tal de sebre quins son els jugadors que s'han d'integrar dins la plantilla de Preferent i quins han de jugar amb els Aficionats, malgrat que en qualsevol moment puguin jugar indistintament amb un o altre equip. D'aquestes provatures, que encara no han acabat, noltros hem arribat a un parell de conclusions: les línies defensives han recuperat un element important com és en P. Sancho i han incorporat definitivament a Toni -Fernández; al mig del camp hi ha un espai en el que, sorpreses apart, -pensam que En Carrió, En Climent Flaquer i en Miquel Ferrer, hi tenen un lloc si fan es cap viu i no es deixen menjar el terreny pels joves que venen empenguent fort (Carayol, Marcelino, Llorenç Sancho); i a davant triau, M. Ferrera, P. González, Martí, Miquel Angel, Palmer, Viejo, etc.

El més important, pensam, és -que hi ha més de vint jugadors que en qualsevol moment poden ésser titulars i que, pràcticament han desparegut les diferències entre "bons" i "dolents". Això haurà de fer que els qui es pensen "indispensables", hagin de lluitar al màxim per a tenir plaça dins l'esquema d'en Bestard.

Els partits jugats i als que abans feiem referència son:

-Artà, 1 - Escolar, 0
-Cardessar, 2 - Escolar, 2
-Escolar, 1 - Manacor, 2
-Escolar, 5 - Cardessar, 1

Provablement, quan aquest número arribi a les vostres mans, s'hagin jugat també els dos partits que resten per a completar la pre-temporada i que son Escolar-Artà i Escolar-Badia de Cal Millor S.S. i amb els quals aquestes conclusions, ara provisionals, se puguin elevar a definitives.

Som optimistes. Ho som per naturalesa. Pensam que tots aquests equips "millionaris", en correran un fum per a vèncer a l'Escolar per poc que els jugadors s'ho proposin.

: : : : :

Seguint amb el futbol, hem de dir que en Corraliza i en Bil Torres han fitxat per l'Artà mentre que en Benito Hernández s'ha reincorporat a l'Escolar. A uns i a l'altre els hi desitjam lo millor. Això és la vida, uns van i els altres venen.

: : : : :

Vos parlarem, al mes de Maig, de l'afició creixent al nostre poble a les proves motociclistes de Trial. Vos contarem d'unes primeres competicions informals i del desig de repetir-les més seriosament. Iddó bé, el diumenge 16 d'Agost se va disputar el I Trial de S. Roc, amb nombrosa participació de pilots locals i forans i, el que és més important, amb una gran expectació per part de la molta gent que va congregarse a Els Pelats.

El primer classificat fou Jaume Roig (Campió d'Espanya-Senior), seguit d'en Bartomeu Nadal (su-Campió de Balears). El primer classificat local va ésser en Jaume Femenias, en sisena posició.

Noltros, que nos confessem uns autèntics desconexadors d'aquesta especialitat, hem de dir que quedarem francament astorats. Quan, ambans de començar les proves, inspeccionarem els traçats dels distints recorreguts, pensarem que per allà no s'hi podia passar ni a peu, quant i més amb motocicleta. Iddó heu de pensar i creure que l'astorament fou encara més gran quan comprovarem que, no tan sols aquells artistes eren capaços de superar tantes dificultats, sinó que ho feien sense posar peu a terra.

Enhorabona als organitzadors, als qui pregam que no sigui la darrera prova sinó la primera d'una sèrie nombrosa, per a satisfacció dels aficionats d'aquest poble entre els quals ja nos hi centam a noltros.

CAP

VERNELL

Nº 9

Capdepera-Cala Rajada

Setembre 81

¿Quan es farà la repoblació forestal?

¿PER QUÈ EL "CANADAIR" NO
HI VA ÉSSER TOT EL TEMPS?

¿Què hi ha del
negoci de troncs
dels pins
cremats?

FOC

¿COM DIXI NO
S'HA FET CAS
A LA GENT QUE
CONEIX EL TERRENY?

¿C'è res que veure el
for amb les normes
subsidiàries?

¿Qui en té la culpa de que
no es fassin talls - focs?

¿QUAN CREMARÀ L'AGULLA?

¿Attribuirà a quedar
res sense
cremar?

¿ES VER QUE ICONA COBRA PER
QUARTERADA CREMADA?

pes cap que crema

Quan tot i tots encara feim olor de fum no és l'hora de fer llargues xerrades, però hi ha un parell de paraules, d'idees, que mos donen voltes dins el cap. Encara que només sigui com una pinzellada en parlam a varies persones que el foc d'aquest començament de setembre ha escal-fat.

SALVADOR MOLL, batle.

ORGANITZACIO: Ha funcionat en tot moment, no mos han faltat personal ni maquinària. Lo que sí ha fallat estre-pitosament ha estat l'organització dels avions. La direcció tècnica de Icona ha fet molta feina però tenc els meus dubtes en quan a l'eficàcia.

¿ES PODIA HAVER TALLAT ES FOC? Sí, s'han cremat 350 quarterades i se'n podien haver estoviat 150.

ELS AVIONS: Els avions són militars i a l'hora de finalitzar un contracte o si els han de fer una revisió es pot cremar tot Espanya. Això és qüestió dels militars. Prometen una cosa i després fan l'altra; a mi me prometen que els avions serien aquí a les set del dematí i es presentaren al migdia.

Voldria dir que el personal civil, la gent del poble, no ha col.laborat. Només quatre estrangers i la mitja dotzena de sempre. Per lo demás, hem tengut molts de badocs. Si la gent del poble no prèn consciència estam ben arreglats.

MIQUEL FLAQUER, garriguer.

ORGANITZACIO: No ha vengut tot així com voldriem. No m'atravesc a criticar ningú... de part meva, massa bé.

¿ES PODIA HAVER TALLAT EL FOC? L'enginyer no se va voler obrir a una realitat; n'hi ha que saben, que tenen més experiència. Jo, el primer vespre, em vaig enfadar molt perquè si mos ha guessin escoltat no s'hagués cremat tot lo que ha cremat.

No som homo de qüestions, no m'agrada dir més que lo que se veu ben clar i això sí que ho tenc ben clar: l'enginyer va voler esser perfecte i no va deixar per res sa caparrudesia. No va escoltar la gent que coneix el terreny pam per pam i per això ha cremat tant.

Jo fa quaranta anys que som el garriguer i tot això ho estim molt perquè ho conec tot. I l'enginyer, per comandar més que ningú, ha consentit que hi hagui aquest desastre.

ELS AVIONS: Jo dels avions no puc dir res, ells fan la seva feina i comprenc que tenen altres obligacions i les han de complir. A més, no sé, no conec com fan la feina i per això no vull xerrar.

MIQUEL FLAQUER, ha apagat foc.

ORGANITZACIÓ: Lo que ha fallat és que hi ha hagut massa caps, massa "jefes", i en un moment determinat el batle ha perdut el "mando" (no per culpa seva, ell hi ha estat tot el temps, però els altres han volgut comandar). Molta gent que volia ajudar va quedar sense sebre què fer; hi ha hagut massa imprecisació.

Tota la feina que s'ha fet ha estat improvisada, pensada al moment. Si realment existeix en el poble un comitè o una junta contra incendis no s'ha notat amb res.

¿ES PODIA HAVER TALLAT EL FOC? S'hagués pogut apagar tot d'una si s'hagués coordinat la feina i l'avió no hagués fuit el primer dia.

ELS AVIONS: Es una vergonya que havent-hi tants avions de guerra i que es parli de entrar a la OTAN, amb la quantitat de doblers que això suposa, no poguem tenir els hidros necessaris contra el foc.

Era denigrant veure com en el moment en que l'avió fugia el foc reprimia a les totes.

JOSE ROSA, ha apagat foc.

ORGANITZACIÓ: En principi fatal, nos pidieron que subiésemos (estando en el trabajo) y nos tuvieron parados más de dos horas. Al final parece que se organizó un poco y estuvimos apagando con ramas.

¿ES PODRIA HAVER TALLAT EL FOC? Nosotro eramos unos diez en el frente y apagamos mucho; si hubiese bajado toda la gente que se quedó en los depósitos, creo que con más gente se podía haber parado.

ELS AVIONS: Si hubiésemos contado con ellos no se hubiese quemado tanto. Cuando más falta hacian se marchaban.

ANA MARIA DE MORAN.

ORGANITZACIÓ: Me pareció muy bien, aunque no puedo juzgar porque desconozco totalmente el sistema. Todo el mundo fué muy amable y colaboró en todo. A pesar del mucho trabajo que hicieron todos, tengo mis dudas en cuanto a la eficacia.

¿ES PODIA HAVER TALLAT EL FOC? Habiendo contado con los aviones, sí. Lo único que eché de menos (teniendo en cuenta la magnitud del incendio) fué que no se llamara al ejército, o en todo caso a la masa civil. Recuerdo que antes se tocaban las campanas y la gente acudía.

ELS AVIONS: Hicieron lo que pudieron, aunque tuvieron muchos problemas técnicos como el final del contrato, averías, problemas de revisiones, etc.

PEP FUSTER, ha apagat foc.

ORGANITZACIÓ: Hi havia deu persones donant ordres i ningú fent feina.

¿ES PODIA HAVER TALLAT EL FOC? Sí, si l'avioneta no hagués fuit el dilluns decapvespre.

ELS AVIONS: Aquesta casta de foc només es pot apagar amb les avionetes; si se'n va a mitjan capvespre passa lo que mos ha passat aquí: que crema tot.

plaça des sitjar

FOC.- Aquest mes passat ha estat infaust per l'ecologia i per l'harmonia del nostre terme. Tot el mes d'agost s'han repetit els intents de calar foc a l'Agulla, el 19 es va cremar un bon tros prop d'es Coll d'es Vidrier i la catàstrofe va començar el migdia del 31. Son Favar i S'Heretat (i amb elles tot Capdepera) han canviat de cara. La psicosi és general i el sentiment d'impotència inevitable.

WINDSURFER.- Tots ho sabem, és més bo de fer deixar-se dur del vent que no fer el camí que un troba que ha de fer. Una prova més, l'estranger que dia 17 va recollir el bou "Prambar" a cinc nus de la costa ajagut i exhaust damunt la post de windsurfing. Només va ser un retgiró.

ENCARA NO.- Aquests diumenges i algun dia fener serveix la parrròquia de Cala Rajada el capellà jove Toni Riutort, però encara no se sap qui serà el rector.

TREBALL.- La crisi segueix roegant. La gestoria Sard ha llevat obrers i la fàbrica de productes d'oli vera Flaquer i Cia., que té dotze obrers, tanca aquest mes. Tanta sort que els aturats podran treballar en altres llocs de l'empresa.

BONY.- A la plaça de Sa Creu, entre el local del PCIB i la Banca March, ha sortit un bony a l'asfalt. Ja fa temps que hi és, però ara ja rasca la panxa dels cotxes.

CANONS.- Qualcú mos ha demanat cap a on teníem girats els canons aquest mes. Voldríem tenir tots els canons del món per convertir-los en bolígrafs, juguetes, escoles, eines, avions per apagar el foc,... i en tantes coses més que encara mos faltarien canons...

Am

ARXIU MUNICIPAL.— S'ha començat la tasca de ordenar l'arxiu municipal de Capdepera. Era de primera necessitat perquè es pugui conèixer la nostra història més recent.

VELLS.— La tertúlia de Ca'n Trobat, els vells que s'hi troben cada dia s'enten, varen celebrar amb llet freda i ensaïmades Sant Bartomeu. La música també s'hi va voler ajuntar. Aquesta vegada el presupost ha arribat a Vila Roja.

ESCOLA.— A l'hora de confeccionar aquest número ens arribava la notícia de que el Sr. Perelló de Llubí, ha estat nomenat per a ocupar el càrrec de Director del Col·legi de S'Alzinar. Prometem acupar-nos del tema amb tota la profunditat que requereix

TEATRE.— A la fi les monges de Cala Rajada han trobat comprador per a la Sala Sta. Leonor. El que hagués pogut i no ha estat, pareix que duu camí de convertir-se en super-mercat de peix i carn congelada.

PUDOR.— Durant els dies 7, 8 i 9 d'aquest mes, no importava arribar al Pont d'Artà per a ensumar. Al carrer de les Monges de Cala Rajada la pudor força evident. La culpa: una tubèria obstruïda a les cases dels mariners.

SANG.— Dia 27 va venir a Cala Rajada l'equip de donació de sang de la Seguretat Social. Només hi comparegueren 17 persones.

FESTES.— Teníem previst publicar unes entrevistes sobre les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu perquè moltes coses no nos han agradat, però el foc també ho ha espenyat.

Endemés de la presència a tots els actes ha cridat l'atenció la participació de diversos membres de La Sala en els actes populars de les festes de Sant Bartomeu: El Batle va trencar una olla, un concejal va córrer i guanyar el pollastre i un municipal va córrer el maraton.

Si el mes que ve estam més trempats parlarem amb els interessats d'altres aspectes menys agradosos.

MÚSIQUES.— Deven esser l'únic poble de Mallorca on les festes han començat amb dues cercaviles ("pasacalles") una darrera l'altra amb mitja hora de diferència. ¿Per què obligar els nins a anar o amb els uns o amb els altres?

Aquest estiu la banda de música s'ha dedicat a tocar devora les distintes platges del terme. Qualque cap buit va tirar un ou als músics quan tocaven a la Plaça d'Es Sitjar.

A MIGUEL AMORES FUENTES

S'ha mort un home
que no volia
deixar catorze
ulls implorants.
S'ha mort sabent
que se moria.
S'ha mort el pare
de set infants.

S'ha mort de pobre
que és mal dolent,
que és malaltia
que no té cura.
S'ha mort el pobre
i ha mort creguent
que li restava
un per ventura.

Tots els qui moren
poc a poquet,
malgrat la vegin
venir a la mort,
sempre confien
que el darrer fret
no ha de romandre
en el seu hort.

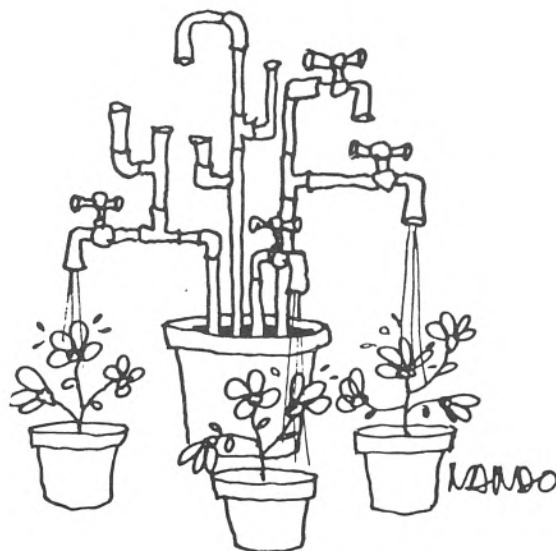
I els catorze ulls
la mort se miren
com a present
de la pobresa.
Són set esguards
que no es retgiren.
Catorze nafres
a l'infantesa.

S'ha mort un home,
a qui li importa?
Els pobres saben
que han de morir
i travessar
l'última porta
que els alliberi
del seu patir.

Descansa home,
recuperada
la pau perduda
pel sofriment.
Dóna memòries
i una abraçada
als qui moriren
d'enpobriment.

JAUME FUSTER

- Segador, bon segador,
¿Quantes garbes heu segades?
O són devuit o denou,
jo encara no les he contades.
- Vamos gent de Ciutadella,
vamos a segar tots,
vamos, vamos nemi tots
que la cosa s'atropella.
- Arreu, arreu segadors
que la madona se queixa
això és blat i això és xeixa
mestall de bones llavors.
- Quan ella segarà alfals
el dematí amb la roada
els dits li tornaran blaus
perquè no hi està avesada.
- Si li vols dir, diga-la-hi
jo no gos perquè es fadrina
la teva falç, Catalina
no ha perdut el rcvelll.
- Madona, l'amo m'envia
si no heu cùinat que cuineu
que per ventura tendreu
els segadors el migdia.
- Adiós, figuera roja,
jo me'n vaig a l'albacor,
l'espigolera major
d'aquesta possessió
en el capell du el rellotge.
- En el tall d'escaraders
hi sol haver un mandatari
pedregau aquest vicari
perquè guanya un sou més.

NUS EN PARAULES—

. Tonf Garau

- 1.- Si a tots els qui cremau Mallorca
vos caigués el cremaió allà on no
dic.
- 2.- Tanta d'aigua ben aprop i no po-
der-la pujar a la muntanya cremant.
- 3.- Basta gratar molt poc: darrera
qualsevol cosa hi trobareu els
dobbers.
- 4.- Davant tot això de la OTAN he re-
cordat aquelles dues paraules tan
nostres "Contents i fotuts".
- 5.- Al manco he après a estimar-me.

perquè ?

- ¿ PER QUE pagam guarderia rural si mos foten els melons?
- ¿ PER QUE hem d'entrar a la OTAN i tenir bombes atòmiques,
si no tenim ni avions per a apagar foc?
- ¿ PER QUE a Capdepera només hi ha taxis i municipals els
dimecres?

CENDRA I POLS

Asseguts, sota l'enramada, els vells estaven de xerrameca sobre el tema que aquests dies ha omplit de fumerassa el nostre cel.

- En el nostre temps no necessitavem tanta disbauxa per apagar el foc.

- No, vatua el món! I no teniem avions que amollassin pixarades.

- Encara no sentiem les campanes tocant a foc, tots acudíem amb senalles, cànecs i destrals, i, cametes me valguin, cap a la muntanya. Allà tallàvem pins i mates i carritxeres, eixermanant un bon tornall perquè l'incendi, en arribar-hi, no trobàs res que cremar.

- O pegant foc a un altre lloc, on sabíem que el podríem controlar.

- Però llavors era altre temps. Aleshores tots mos coneixíem, i mos estimàvem i tot el poble feia un cos. Tots lluitàvem per una cosa nostra, per la nostra terra.

- Els temps han canviat. Ara... ¿què vos he de dir? Ara ningú fa res per no res. No mos coneixem més que els vells. I els joves pareix que prefereixen que ho facin les màquines. A més, tants d'incendis, un dins l'altre... no ho sé... tot sembla molt sospitos... I això fa olor de cremat.

- Avui rera cada cosa s'hi amaga un negoci. I qui sap, si rera aquestes focateries, també n'hi ha un de negoci.

- Serà un negoci ben secorrat!

Tots riuen. Riuen, però darrera les rialles se fa un silenci esfereïdor. Perquè, ocurrencies apart, l'ambient està amarat de tragèdia.

La muntanya se crema. Els pins se cremen. Se crema la garriga. Els boscs se cremen. Tot cendra. Tot pols. Fins i tot les campanes han enmudit. Ja no toquen a foc. I el seu silenci és molt significatiu. El seu silenci també és pols: pols de silenci. Un silenci que ens parla de la cremadissa que s'ha fet de la solidaritat, de l'estimació, de que "tot el poble feia un cos", com deia el vellet de l'enramada. És el silenci esfereïdor d'una vida, d'una forma de vida, buida i sense sentit, és el silenci d'unes rialles de tragèdia.

Cendra i pols. Pols i cendra.

I és que la capacitat emocional de l'home sembla que ha arribat a un punt de saturació. Com si la capacitat d'astorament també fos pols.

Pols i cendra. Cendra i pols.

A la nit obrim la televisió, al matí obrim els diaris i...

La neumonia tòxica segueix fent estralls. Els mitjans oficials compten morts, no responsabilitats.

El govern ens vol obrir ben de pint ample les portes de la OTAN, sense demanar-nos, al poble, si hi volem entrar.

Els dos partits majoritaris se fan un escolt a cau d'orella i ens enfloquen una autonomia de mitges tintes, per un article de la Constitució que, fins ara ens havien fet lluitar en contra.

La política cultural del govern, de l'oposició i dels municipis sembla, per dir-ho de qualque manera, aquells que, després d'amarar-los, amb un embut, d'oli de ricino, morien ofegats dins la pròpia merda.

A Madrid, se firmen pactes i més pactes entre centrals sindicals, govern, empresaris, però els treballadors de l'hostaleria sufreixen una explotació com mai a dins l'història.

Acaben de passar les festes patronals -que no populars- on la nostra llengua i la nostra cultura no hi han tengut cabuda, en canvi sí que hi ha cabut el castellà, l'anglès, l'alemany i el francès.

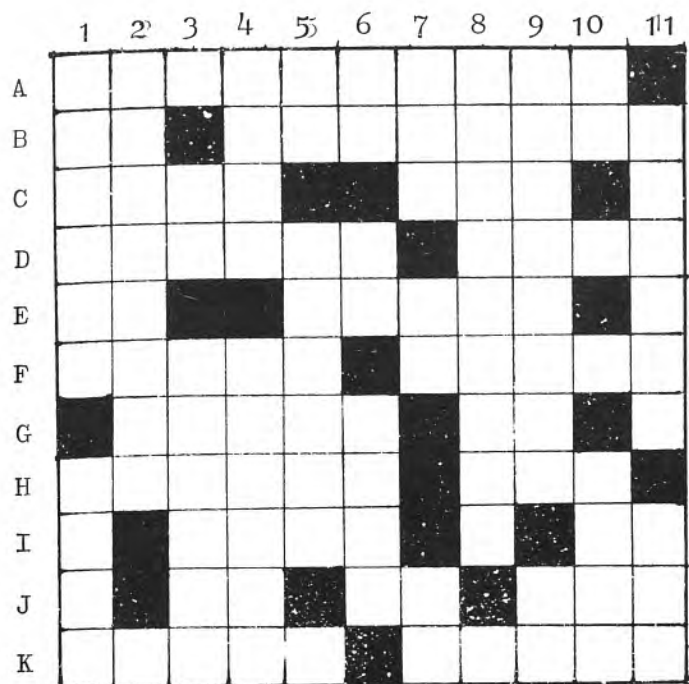
Cal tancar la televisió, aplegar els diaris... tanmateix...

Tancar els ulls i reflexionar. Sí, reflexionar. Perquè podria ser que el negoci que, diuen les males llengües, s'amaga rera el foc que crema la muntanya, tengués que veure amb els focs que cremen la solidaritat, l'estimació i el civisme.

Reflexionar, per veure si encara hi som a temps a salvar de la focateria algun bri d'herba i algun bri de sena abans que tot acabi verament amb cendra i pols.

passatemps

Pepeta Bestard

HORITZONTALS: A) Diŝgustar, contrariar, enfastijar.- B) Preposició.- Art de fabricar olles de fang i tenda on se venen.- C) Terra trepitjada per on se transita habitualment.- Al revés, animal.- Consonant.- D) Al revés, la multitud crida amb honor i aplaudiment d'algu.- Deixat de fer alguna cosa.- E) Nota musical.- Nom de dona.- Vocal.- F) Acostuma a acumular-se a les vores de la mar i abunda a les platjes i en els deserts.- Home laŝciu.- G) Resolució premeditada d'una persona.- En la numeració romana, cent-un.- Consonant.- H) Al revés, acció de retornar.- Al revés, en aquest lloc.- I) Abreviatura de punt cardinal.- Substància espessa que forma una càpa a damunt la llet que se deixa en repòs.- Vocal.- En la numeració romana, cent-cinquanta.- J) Consonant.- Pedra preciosa.- El principal aliment del home.- Lletre grega.- K) Al revés, temorós, poruc i curt d'ànim.- Figuradament, graciós, alegre.

VERTICALS: 1) Període de deu dies o de deu anys.- Punt cardinal.- 2) Provocar amor a algu.- Vocal.- 3) Abreviatura de punt cardinal.- Part del braç des del puny fins a l'extremitat dels dits.- Capellà suplent.- 4) Lleuger, llambresc.- Funcionari públic autcritzat per donar fe de contractes i altres actes extrajudicials.- 5) Nom de lletra.- Diminutiu de clar.- Consonant.- 6) Consonant repetida.- Vocal repetida.- Familiarment, infant recent nat.- 7) En aquest moment.- Pràctica general d'una cosa, moda.- Punt únic en una cara del dau.- 8) Acció d'adornar.- Vocal.- 9) Que té perfum.- Article masculí.- 10) Al revés, terminació verbal.- Vocal.- En la numeració romana, un.- Relació escrita de lo succèit, tractat o acordat en una assemblea.- 11) Contrari i oposat a la raó.- Al revés, igual, semblant.

Hem fet aquest número:

Joan Nebot
Ma Germa Melis
Joana Colom
Jaume Fuster
Biel Pérez
Toni Garau
Ani Muñoz
Joan M. Rosa
Maria Vives
Pep Terrasa
Mateu Gili

Ma del Carme Fuster
Pepeta Bestard
Antoni Gili

Paco Gallardo
Maria Llaneras

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
Capdepera-Cala Rajada
Setembre 1981
Carrer d'és Port, 43, CAPDEPERA
Dipòsit legal: P.M. 497/80

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

LLOCS DE VENDA:

- Els tres Estancs de Capdepera i Cala Rajada.
- Llibreria. Plaça de l'Orient.
- Llibreria. Cala Rajada.
- Llibreria Escolar.

entrevistes

PODEM COMENÇAR PARLANT DE MO QUE ES L'INSTITUT ESPANYOL D'OCEANOGRAFIA?

-L'Institut Espanyol d'Oceanografia és un organisme assessor de l'Estat Espanyol en totes les qüestions que afecten a la mar. Té la seva Central a Madrid, amb la part administrativa i burocràtica i una bona part d'investigació. Llavors, al voltant de la Península, hi té lo que n'altros deim Centres Costers (Santander, La Coruña, Vigo, Sta. Cruz de Tenerife, Málaga, Mar Menor, Palma...). La seva estructura interna està dividida en una sèrie de departaments que cobreixen tota la problemàtica de la mar: biologia marina, biologia pesquera, biologia aplicada, química, física oceanològica, geologia, lluita contra la contaminació i un centre de càlcul. Cada un d'aquests departaments té, o no, representació a cada centre coster, segons les seves característiques. A Palma tenim el departament de pesca, de biologia, química, contaminació i geologia. Cultius, encara no, però el Consell té un programa molt ampli de cultius marins.

JA QUE PARLAU DEL CONSELL, QUINES SÓN LES RELACIONS QUE MANTENIU AMB L'ENS PREAUTONOMIC?

-No hi ha dependència de cap tipus però sí un vertader esperit de col·laboració. L'any passat, com a conseqüència d'unes jornades de pesca que va celebrar el Consell, es va firmar un conveni de col·laboració, on l'Institut d'Oceanografia quedava com a assessor del C.G.I., malgrat mantenir el seu caràcter estatal. Així, hem duit a terme l'estudi de la contaminació del Port de Maó, un estudi biològic de la badia de Palma, i tenim en marxa un programa de prospecció de pesqueres noves a la zona de Cabrera i Formentera. Hi ha hagut, també, un gran programa d'estudi de les possibilitats de cultius marins a les tres illes i, concretament, el cultiu de servioles a Andratx. Tot això haurà d'estar molt pendent de les transferències que es facin al Consell. Avui en dia, encara no n'hi ha cap.

QUE ES TOT AIXO DE MARICULTURA I CULTIUS MARINS?

-A tot el món, la pesca està suplantant un gran esforç. Hi ha moltes barques amb una gran tecnologia que tenen una enorme capacitat extractiva

D. Miquel Massutí Oliver és el Cap del Departament de Biologia i Tecnologia Pesquera de l'Institut Espanyol d'Oceanografia. I això, què és? vos demanareu molts de vultros. Es lo que intentarem aclarir al llarg de l'entrevista que amb el Sr. Massutí mantindrem a la seva casa del Carregador, on ell acostuma a passar el mes d'Agost descansant de la molta feina que durant tot l'any li ocasiona el seu càrrec.

va i la pesca se n va per avall. No d'una manera alarmant però sí preocupant. Això, unit a la crisi energètica, fa que la gent s'hagi de plantejar la competitivitat entre la carn i el peix com a proteïnes d'ús diari i la cosa és bastant greu. Degut a això, ja fa molts d'anys que s'ha començat a cultivar la mar igual que es cultiva la terra. No hi ha que pensar mai en criar molls, gambes de fons, maira, llus, etc. Però hi ha altres espècies que s'adapten molt bé. El problema està en determinar quines espècies. Per exemple, al Mar Menor n'altros estam criant l'octava generació d'orades nascudes en cautivitat. No hi ha cap dubte que si la crisi energètica segueix augmentant, arribarà un moment en que la maricultura serà rentable, encara que en aquests moments no ho sigui. De fet, a llarg termini, aquesta serà la solució.

PES QUE FA AL MEDITERRANI, SOVINT REBEM NOTÍCIES ALARMANTS. ES DIU QUE MOS CONVERTIM EN UN MAR MORT. HI HA CONSCIENCIA I ESPERIT DE COL·LABORACIO INTERNACIONAL?

-Això del Mediterrani com a mar mor va ésser un vaticini un poc apocalíptic d'En Cousteau. En Cousteau no és un científic. Es una persona extraordinària, amb una gran dedicació a la mar, amb una gran afició; ara, ell és un marí de guerra. En Cousteau té una gran difusió a nivell de medis de comunicació i la gent ha conegut els seus vaticinis sensacionalistes. I la gent s'ha assustat, i això és bo, malgrat no sigui cert. Hi ha unes zones del Mediterrani en situació greu, com pot ésser la zona de Barcelona (els seus rius són molt in-

dustrials i això és contaminació de bon de veres), llavors hi ha Marsella, un bon troç del sud de França, l'Alt Adriàtic... Ara bé, no cal confondre la brutor amb la contaminació. Suposem un emisari sense depurar tirant matèria orgànica a la mar. Aquesta matèria orgànica es reconverteix i abona la mar i, llavors, els vegetals microscòpics, com que tenen mols d'aliment, prosperen i l'aigua torna verda. Inclús les aigües depurades duen molts de nitrats, molts de fosfats, i això abona la mar. Com que a dins la cadena alimentícia no hi ha una població capaç de menjar-se aquella explosió de verd, és per això que veim aquestes aigües verdoses com per la badia de Palma. Ara, això no és contaminació, això és brutor. Contaminació és quan comença a haver-hi metalls pesats, amb mercuri i coses d'aquestes que inclús es trasmeten als peixos, sobretot als grans emigrants com la tonyina, i això pot produir problemes seriosos. Per altra banda, la gent és molt ase, tira plàstics, tira pots, tira botelles, tira de tot, i això, malgrat no contamina, embruta. Llavors hi ha l'altre desastre del Mediterrani, els petroliers que fan netes les sentines i tiren els residus a la mar i, quan se mou un poc d'estropeig, les bolletes de vernis van per tot.

Amb tot i això, el Mediterrani no està mort. No, no és el desastre que s'havia dit ni molt menys, llevat de zones molt concretes. El port de Maó estava mort i s'està recuperant. Crec que tot és recuperable si se prenen mesures. Hi ha molts d'organismes que es preocupen del tema. Concretament, el Consell General de Pesca del Mediterrani (depenent de la FAO), té diverses seccions dedicades a la contaminació. Hi ha les Conferències Internacionals que es celebren cada dos anys. Hi ha una preocupació i una normativa internacionals que es compleixen més o manco bé, com es compleixen totes les lleis i totes les normes.

I L'ENCALENTIMENT DE L'AIGUA PER PART DE LES CENTRALS ELECTRIQUES?

-Es sabut que la temperatura s'equilibra a una distància relativament curta. De qualsevol manera, hi ha una fase del cultiu dels peixos -i aquí tor-

entrevistes

nam a la maricultura - que necessita precisament una temperatura constant durant tot l'any i que és molt difícil de conseguir. Seria, doncs, molt bo poder aprofitar l'aigua calenta provinent de la refrigeració de les calderes de les

centrals, per posar-hi zones de cultius. Això, és clar, mentre no hi hagi, en el cas de centrals nuclears, fugues radioactives.

HI HA UNA EXPLOTACIO RAONABLE I EQUI-LIBRADA D'ESPECIES MARINES A MALLORCA?

-Això és un problema nostre i també de tot el Mediterrani. I és un dels punts de col·laboració amb el C.G.I. A vegades xoques amb els pescadors que no ho acaben d'entendre. Per exemple, la gamba, el lluç, l'escamarlà, el calamar i el moll no tenen problemes de venda; al revés, en falta, són espècies sobre-exploataes. La pesca d'aquestes espècies, en els darrers anys ha fet un augment enorme. En canvi, te mires les gràfiques de la pesca de farol i és quasi una línia que no augmenta: la sardina, l'aladroc, el sorrell, tot aquest peix no es ven. El mallorquí s'estima més mig quilo de gerret que no dos quilos de sarina al mateix preu. La sardina, aquí té poc mercat. L'estadística demostra que el moll, lluç, etc. estan en un punt molt alt d'esforç de pesca. En canvi, de la sardina, hem fet unes evaluacions acústiques dins la Badia de Palma (on en tot l'any se pesquen 2.000 tonelles de sardina) i n'altros hi hem evaluat unes 30 o 40 mil tonelles d'aquest peix. No l'agafen perquè saben que no la vendran. Endemés, no ha fàbriques de sub-productes, de conserves, i ho harien de tirar. Aposta, ara el Consell es va interessar en començar una campanya de promoció del consum del peix blau. A Itàlia es va fer i el consum va anar augmentant. Tenim el peix de fons sobre-exploatat a tot el Mediterrani, i el peix blau sub-exploatat a tot el Mediterrani. I

tot el Mediterrani intenta conseguir que la gent mengi peix blau, però és molt difícil.

PAREIX, EN QUANT A LA PESCA, QUE ACTUALMENT NO S'ABUSA TANT...

-Actualment està molt més reglamentat. Noltros tenim estudiat l'esforç òptim, el rendiment màxim sostenible i la situació actual. En general, a Balears nos mantenim damunt el rendiment màxim sostenible. La norma de no construir barques noves si no és a canvi del desballestament d'un número igual de C.V., ha estabilitzat la cosa. Evidentment, hi ha llocs on està tant molt pitjor que noltros. Això de Cala Rajada és una zona excepcional; per un costat teniu una veda natural tot l'hivern en que el mal temps obliga a deixar descansar la pesca; per altra banda, aquí, les barques de "bou" no s'acosten a la vorera perquè hi ha roques i a devora les roques es conserva molt de peix que llavors es dispersa. Així mateix s'ha arreglat el que no venguin barques de la Península i crec que, en aquest moment no hi ha grans problemes, llevat d'Eivissa.

A vegades hi ha un any en que no es pesca gamba i tot d'una pensam lo pitjor, però això es deu a cicles naturals que, generalment, son de cinc anys en que hi ha pujades i baixades de pesca, i no a l'esforç de pesca. En aquest moment, el problema de les aigües jurisdiccionals nos obliga a cercar pesqueres noves. Hem tengut un equip fent feina quatre mesos a Somàlia, un altre equip fa feina a Seiche lles; l'any que ve, possiblement, anir

rem a Kenya i Tanzania; un altre equip de Canaries fa feina a Angola. A nivell d'investigació, ara estam a Àfrica. Es tracta d'obrir noves possibilitats a la flota. Aquests països demanen tecnologia i noltros, a canvi, demanen possibilitats de pesca. Tenim una flota molt bona i no la podem retirar.

AQUESTS MESOS, HEM SENTIT COMENTAR AMB PREOCUPACIO QUE HI HA PLATJES QUE QUEDEN SENSE ARENA (Font de Sa Cala, Cala Agulla...)

-Quan a qualsevol zona es fa, encara que sigui un espigó, un club nàutic, lo que sigui aficar una cosa dins la mar, això hauria d'anar lligat per obligació a un estudi complet de les corrents marines locals. Sinó, t'exposes a això, que te buidi una platja o te'n faci una a un altre lloc. Sempre hi ha una raó per a un canvi d'aquests, i la raó sol ésser una obra dins la mar. Si se demana per via oficial, noltros tenim l'obligació de fer un estudi complet. Desviar una corrent, mai saps quines conseqüències pot tenir. Però això és relativament senzill encara que les corrents locals no estan estudiades. No hi ha temps ni personal per a fer-ho, però si ho demanaven s'hauria de fer.

SI VOSTRE PUS EL PRESIDENT DE LA COMARCA DE PESCADORS DE CALA RAJADA, QUE LI DEMANARIA A L'INSTITUT OCEANOGRÀFIC?

-Jo crec que aquí no hi ha grans problemes. Ara volem intentar juntar la Punta de N'Amer, la pesquera de la gamba, continuant-la a veure si podriem seguir fins a Porto-Petro.

COMUNICATS

Amics: Els que mos llegiu cada mes sabeu bé que feim aquesta revista amb mètodes tècnics i econòmics molt dèbils i no mos volem estirar més que el llençol. Vos deim tot això per explicar-vos que, si per una part mos alegra i desitjam que mos envieu cartes i comunicats, per l'altra vos demanam que no passin d'un foli escrit a màquina i a doble espai. Si vos allargau més ho haurem de resumir.

Cap Vermell

El Ayuntamiento de Capdepera, en sesión plenaria celebrada con carácter extraordinario el pasado día 14 de agosto, con el fin de propiciar la solución de la problemática de los cortes en el suministro eléctrico dentro del municipio durante la presente temporada, acordó por unanimidad, lo siguiente:

"1.- Elevar escrito de queja a los distintos rotativos de la isla, denunciando públicamente los graves perjuicios que el vecindario tiene que soportar continuamente por los cortes de energía eléctrica: Invitar a todos los propietarios de industrias y comercios, para que presenten valoración estimativa de los repetidos perjuicios económicos recibidos por los últi-

mos tres apagones de los sábados en la entidad de Cala Ratjada y el de los días 12 y 13 de este mes de Agosto".

"2.- Solicitar Informe de los servicios jurídicos de este Ayuntamiento para conocer que acciones legales se pueden esgrimir para poder obtener una compensación económica y al mismo tiempo obligar en el futuro unas previsiones de continuidad del suministro acorde con las necesidades del Término".

"3.- Vistos los informes, si procede, exigir responsabilidades por vía judicial contra la empresa Gas y Electricidad, S. A."

Nicolás Alzina Sancho, Alcalde accidental del Ayuntamiento de Capdepera.

También consideramos importante que los Asociados y pueblo en general sepan los inconvenientes que hemos tenido que superar y seguimos superando para llevar a termino nuestra tarea.

Debido a que los bares no tienen acceso público por la parte de atrás nos hemos visto obligados este año a comprar un tractor de gran potencia que ha costado 2.300.000,-Ptas, y su remolque correspondiente y hacer el aprovisionamiento de los mismos por la parte de delante "S'Entredor", a horas muy tempranas o muy tarde para no molestar a los turistas, con las consiguientes molestias y penúria que ello ocasiona.

Ahora nos encontramos que con la compra de los solares de las escuelas, tractor, remolque, cable eléctrico, gastos personal, pagos de las concesiones al Ayuntamiento (2.000.000) etc. tenemos un elevado saldo negativo en el banco, aunque en los próximos meses esperamos sanear esta situación.

Nosotros continuaremos, a pesar de los inconvenientes enumerados, contra viento y marea para conseguir que la

playa tenga los máximos servicios de asistencia, vigilancia y limpieza. Estamos seguros que la buena voluntad que hay en nuestras acciones, y con el apoyo de quienes nos han elegido para representarles, hara que la asociación sea un éxito en organización y cometido.

Expresamos nuestro agradecimiento al Ayuntamiento, por concedernos la explotación de los kioscos y hamacas, ya que la Asociación sin recursos económicos poca cosa podría hacer, pues su campo de acción se tendría que limitar casi exclusivamente a denunciar las faltas y necesidades que se observasen, mientras que consiguiendo recursos tiene un futuro prometedor pues podrá remediar males contribuyendo y costeando los gastos necesarios.

Con todo lo expuestos creemos haber puesto al corriente a nuestros asociados de lo que es y lo que hace la Asociación, y agradecemos su superencia crítica u observaciones que crean merezca nuestra manera de actuar. Pueden hacerlo por escrito, o bien personalmente todos los lunes a la 17h. en el local de la Asociación donde serán bien recibidos por la Junta Directiva.

"LA JUNTA DIRECTIVA"

Quasi a l'hora de tancar la present edició de "Cap Vermell", hem rebut un comunicat del Sr. Batlle, D. Salvador Moll, el qual passam a publicar. Donat el seu interès hem cregut que no convenia esperar al mes qui ve, malgrat això ens suposàs un esforç i el tenir que relegar altres comunicats rebuts amb anterioritat.

Leído el ejemplar nº 8 de la revista "Cap Vermell" correspondiente al mes de agosto ppdo., hemos atónitos al comprobar una serie de informaciones carentes de toda veracidad y que inducen, no sabemos si intencionadamente, a una total desinformación a los lectores de la citada publicación. En primer lugar, haciendo referencia a la sección "Pes cap que crema" nos parece falto de toda ética literaria el utilizar temas a debate con la mera finalidad de crear confusión, ya que el asunto que se plantea, es decir de que si los moros vayan a pagar la canalización de las aguas de Capdepera es pura inventiva.

El consistorio de Capdepera, quiere dejar perfectamente claro que es consciente de lo que Cala Agulla significa en el presente, y para el futuro de nuestra zona, es por consiguiente obvio que se cuidaran mucho de cometer ningún tipo de error al tratar este tema, si bien el consistorio no sólo es sensible al tema de Cala Agulla sino también al conjunto del paisaje que encierra nuestro municipio.

Es por lo tanto inadmisibile:

- a) Que se viertan, en una publicación periodica, temas carentes de toda veracidad.
- b) Que tratandose de temas tan transcendentales no se acuda al Ayuntamiento a recabar la necesaria información.

Por consiguiente sería de elogiar que para futuras ocasiones los responsables de la publicación "Cap Vermell" se informen debidamente para no caer en errores semejantes.

En segundo lugar, queremos hacer mención a la pagina destinada a "L'és voranc" que firma Joan Rai, al cual deseamos aportar una serie de puntualizaciones:

- a) El comentarista no puede haber olvidado que él mismo promovió la desaparición de las fiestas de San Roque, proponiendo la potenciación de las fiestas del Carme.
- b) Que precisamente este año se ha potenciado efectivamente la Festa del Carme habiendo entregado el Ayuntamiento la cantidad de 262.000.- pesetas como aportación a dichos festejos, y que se dió completa libertad al grupo organizador, y que en ningún momento sufrió interferencias por parte del consistorio.

Sin embargo las fiestas de San Roque no han desaparecido, por creerlo así oportuno el consistorio, debemos recordar que Cala Rajada es un centro eminentemente turístico y sin duda alguna uno de los mejores del Mediterraneo, el comentarista no puede olvidar este matiz ya que, si no recordamos mal, durante los últimos años a trabajado en infinidad de empresas dedicadas únicas y exclusivamente al sector turístico, en consecuencia y creemos que con muy buen criterio se organizaron dichas fiestas de San Roque con un cariz distinto al que hasta el momento se le habia dado, la organización de dichas fiestas se hizo de común acuerdo con la Asociación de Hostelería y Asociación de Vecinos ubicadas en el término, precisamente porque se le queria dar este aire en focado a la promoción interior del turismo, no obstante como todo el mundo puede comprobar perfectamente, con

jugado para que el público de Capdepera y de habla castellana fuera más beneficiado.

Deseamos informar que dichas Asociaciones aportaron la cantidad de 700.000.-pesetas, estimable colaboración que no se habia obtenido nunca y que ratifica este matiz turístico de que hablabamos antes, con una puntualización más, que este año se han recaudado en la noche de la gala la cantidad de 511.200.-pesetas, cantidad que tampoco se habian recaudado.

Por lo tanto creemos que si el Ayuntamiento participó económicamente en las Fiestas del Carme sin interferir la organización de las mismas, es de justicia que si el sector turístico necesita, también, de una colaboración se interfiera su organización.

Estamos perfectamente de acuerdo en que haya alguien a quien no les guste la elección de las mises, que en realidad no son tales mises sino que lo que se eligió fué precisamente la Reina del Turismo de Cala Rajada.

Por lo tanto deberiamos diferenciar claramente quién es aquí la cabra que va al monte, el lobo con piel de cordero y el que juega el papel de hipócrita.

Recomendariamos templanza en el momento de escribir una página en cualquier publicación que tenga que ser leídas. No deseamos en modo alguno entablar ningún tipo de polemica, pero no olvidemos que en este pueblo conocemos todos perfectamente las virtudes y los defectos de nuestros conciudadanos.

Atentamente le saluda
El Alcalde
(firma Salvador Moll)

COLLABORACIONS

Materials per a la nostra història

ELS LIBERALS I

L'INSTITUCIÓ ECLESIASTICA

Abans de la primera desamortització eclesiàstica, any 1836, l'església treia els recursos econòmics, principalment, d'un imposta damunt els bens de consum anomenat deume: de cada deu mesures d'oli, blat, vi, etc. n'hi havia una per l'institució. Els eclesiàstics, ben apuntalats econòmicament i culturalment, duïen una vida digna i amb possibilitats d'ajudar als pobres i necessitats; lo que les donava molta influència i prestigi.

A mitjan segle, un govern progressista (antics liberals) llevà el deume i, a canvi, les donava una miserable (segons l'Arxiduc) paga que, per afegit, no sempre cobraven quan tocava. Durant anys va passar que, encara que legalment s'havia llevat l'impost, aquest es seguia cobrant.

A Capdepera venien a cobrar-lo uns frares, possiblement manacorins, que anaven passant de possessió en possessió amb els seus carros; i seguiren passant fins que toparen amb l'os. Va ésser aquest l'amo de Son Jaumell: D. Sebastià Ferrer, "Cofeta". Segons m'han contat, quan l'amo va sebre que venien els frares, reuní tots els missatges i junt amb sa madona D^a. Bàrbara Pellicer feren un pla.

A poc a poc els frares anaren arribant i entrant a la casa; la madona els oferí aigua fresca, pa i companatge; passada una estona, mentre uns molen vien conversa i altres pegaven una bo-

cinada, els demés començaren a comptar sacs de gra; i, de cada deu, un cap a n'el carro. Si amb so comptar s'equivocaven d'un sac o els n'hi amagaven qualcun feien els ulls grossos, havien de quedar bé amb la casa. Quan ja tengueren els sacs comptats i els carros carregats, sortiren l'amo i els missatges que estaven amagats i cridant: lladres! lladres!, els envenen i els feren fugir de buit.

Després d'aquesta feta n'hi hagué que prengueren mostra i també deixaren de pagar. Altres, tal vegada per no enfrontar-se amb els frares, seguiren pagant voluntàriament fins que a l'any 1846, després d'haver agafat el govern els moderats i no haver restituit el deume, deixaren de comprometre-se amb l'excusa de que havia caducat la llei.

Les funcions de l'església no estaven gaire ben separades de les funcions de l'Estat; hi havia moltes interferències de poder. Així l'Estat s'aficava en decisions purament d'Església i l'Església amb l'Estat. Quan es feia més visible aquest conflicte era quan governaven els progressistes que, al no venir a bé amb els plantejaments eclesiàstics, brotava la tensió.

Els anys 1854-1856 varen ésser de govern progressista i tengueren discussions parròquia i ajuntament. Una vegada el vicari organitzà una recollida d'oli per la llàntia del Santíssim i el batle li va prohibir. No he estudiat la circumstància en que se mogueren aquestes discussions, però potser el batle s'oposà perquè cada any en lloc de guardar l'oli sobrant d'un any per l'altre es venia. Intervengué el Sr. Bisbe amb resultat negatiu, havent de pagar l'oli.

Una altra vegada el Sr. Bisbe donà permís perquè en diumenge es pogués fer feina a la capella del Roser; l'Ajuntament s'hi oposà. Estant la discussió moguda, el Sr. Bisbe envià, en diumenge, uns homes perquè fessin un depòsit en el cementeri i uns altres a fer net un safreig de la seva propietat. Es denuncià el fet.

Les crítiques més fortes contra la funció eclesiàstica vendran a partir de la Revolució de 1868 en que hi hagué una llibertat total d'expressió.

El terme de Cap de la Pera

El nom de Cap de la Pera, derivat de la pedra o faralló que neda damunt la mar, és anterior a la conquesta de Mallorca i a la mateixa dominació musulmana de l'illa de Mallorca.

Aquest topònim ja apareix en el document de rendició dels moros de Menorca. El mateix Rei En Jaume I de Mallorca anà personalment al Cap de la Pera, per esperar les notícies dels emissaris que havien estat enviats a Menorca. Una vegada arribats els emissaris amb les seves galeres, va tenir lloc l'estipulació del conveni de la rendició dels moros de Menorca amb el Rei En Jaume. El conveni fou firmat "apud Caput Petrae", és a dir, a Cap de la Pedra, dia 16 de juny de l'any 1231. El notabilíssim document es troba avui dipositat a la Biblioteca Nacional de París (1), essent el document més antic, aleshores conegut, que porta el nom de Cap de Pera.

El topònim de Cap de Pera donà nom no sols a un Cap, sinó també a tot un terme, ja designat amb aquest nom, l'any 1239. Més modernament donarà nom a una possessió, anomenada El Cap, i assenyalarà un malnom a la família propietària de la possessió.

El terme de Cap de Pera, ja conegut pels moros, s'extenia per tots aquells indrets i els documents localitzen bastantes fites amb les quals es pot delimitar, a la mateixa edat medieval, el terme de Cap de Pera.

A distinta documentació es senyala el "Torrent de Na Mateva" com a línia divisòria entre Artà i el terme del Cap de la Pera.

Semblantment, reconegué l'existència de l'antic terme del Cap de la Pera, N'Arnau d'Erill, quan dia 8 d'abril de l'any 1345, comunicà al batle d'Artà que obligàs als habitants en el Castell del Cap de la Pera i del seu terme, és a dir, des del torrent avall, a pagar i contribuir en una taxa vecinal ordenada per la Universitat d'Artà. (2)

Dins l'anomenat terme de Cap de Pera existeixen les terres dels Nunis, família que prengué part a la conquesta de Mallorca.

L'any 1237, ja apareix propietari d'una alqueria En Miquel Nunis el qual, l'any 1239, pel mes de març, entrega i encomana a Arnau de Cabanes i a la seva esposa Guillemma un llaurador amb el qual pogués llaurar amb un parell de bous la seva alqueria anomenada Be-

nifilia, avui Binifela, i un rafal Alharich que posseeix en franc alou, en el terme del Cap de la Pera. (3)

Les terres dels Nunis formarien una Cavalleria, des de l'any 1242.

Pel mes de març de l'any 1517, el Magnífic Joanot Nunis de Sant Joan confessava tenir i posseir una Cavalleria, situada en la parròquia d'Artà, de dotze jovades de terra, per franc alou i quiet d'altra servitud, amb totes les seves afrontes, termes i drets seus i pertinències seves, terres cultivades i no cultivades, prats, pastures, herbes, aigües, llenyes, vinyes, arbres de qualsevol classe i entrades. La qual Cavalleria diu posseir com a legítim successor del Magnífic Miquel Nunis, militar, al qual fou feta donació o concessió de l'esmentada Cavalleria pel Sereníssim Rei En Pere, d'indeleble memòria, mitjançant el seu oportú privilegi, firmat dia primer de maig de l'any 1242. (4)

D'igual manera un altre document, datat a 4 d'abril de l'any 1310, ens assabenta que el Rei En Jaume II de Mallorca donà i concedí en feu a Pere Nunis, impúber, fill i hereu de Miquel Nunis i als seus successors, perpetuament, que en la Cavalleria que té en el terme de Manacor i en la Cavalleria que té en el Cap de la Pera, "ubi nos populationem fecimus" és a dir, allà on férem una població, pogués forçar i obligar qualsevols persones, empenyorant i emparant per a prestar o pagar a ell els censos i altres drets. (5)

Dins el territori d'aquesta Cavalleria existia des del temps de la moris una antiga torre situada damunt un puig, anomenada en l'antiga documentació Torre d'En Miquel Nunis.

Aquesta torre serà el punt indicat pel Rei En Jaume II, quan, l'any 1300, ordenarà les noves poblacions dins l'illa de Mallorca, assenyalant-ne dues a fer dins la parròquia d'Artà: "la una, debes la torre den Miquel Nunis e l'altre debes lo port de Banyeres". (6)

La primera població, assenyalada pel Rei, es refereix a la nova pobla del Cap de la Pera, ordenant i volent el Rei que tots els habitants que ja tenien el seu domicili al Cap de la Pera, en un lloc pla, canviassin els seus domicilis o habitació en un lloc alt el qual emmurallassin, lloc on, l'any 1328, viuen i tenen les seves cases,

anomenat Vila Nova. Aquestes ordres foren repetides, en temps del Rei En Sanxo. (7)

- (1) Vide "Artá en el siglo XIII", L. Lliteras. Pag. 144 i ss.
- (2) Vide "Artá en el siglo XIV", L. Lliteras. Pag. 382.
- (3) Vide "Artá en el siglo XIII", L. Lliteras, Pag. 161.

- (4) Arxiu del Regne de Mallorca-Prot. Nº 1146, Fol 10 v.
- (5) Id. Id. Id.-Prot. Nº 1148 Fol 128.
- (6) Vide "Artá en el siglo XIV", L. Lliteras. Pag. 305.
- (7) Id. Id. Id.- Pag. 336.

Antoni Gili

AYUDA PARA EL SALVADOR

Poco a poco, día a día, sin darnos cuenta, en este país se han ido perdiendo las ilusiones colectivas, el deseo común de vivir en un Estado auténticamente democrático e independiente de las potencias extranjeras, un Estado sin envenenamientos por aceite ni fraudes en entidades de ahorros a modestos campesinos (como ha ocurrido recientemente con Fidecaya), un Estado sin obreros en paro ni presos políticos y donde nadie tenga que robar para comer, un Estado, en fin, donde sólo lo dominen la libertad y la justicia. Una ola de resignación, de conformismo de impotencia parece estar ahogando los viejos ideales, marchitandolos. Y esto es grave y lamentable. Ya sé que, en esta situación de derrota moral y social donde no se exigen explicaciones ni dimisiones de responsables ante, pongo por caso, un hecho tan dramático como el del envenenamiento colectivo por aceite de colza, resulta difícil pedir solidaridad para los habitantes de otros países que padecen diariamente persecuciones, torturas y ejecuciones, otros países donde sólo mandan la explotación, la miseria, el hambre y la muerte.

Pero yo lo voy a hacer, voy a pedir ayuda para El Salvador, para los explotados de El Salvador, para los hambrientos, para los perseguidos, para los encarcelados, aunque mi llamada no tenga ninguna repercusión en nadie. Ante una guerra civil tan injusta, tan despiadada, tan sanguinaria como lo que están padeciendo los campesinos, los obreros, los ancianos, los niños... todo el pueblo salvadoreño, tenemos la obligación de gritar aunque no seamos escuchados por nadie, pues no hay derecho a que El Salvador esté destrozándose para que otros, los norteamericanos presididos por el abominable Reagan puedan seguir viviendo mejor. Porque la guerra civil de El Salvador es totalmente desproporcionada: a un lado el 10% de la población blanca de terratenientes y servidores del imperialismo yanqui, con un ejército bien armado hasta los dientes con modernísimo material de guerra servido por los Estados Uni-

dos, al otro lado el 90% de población fundamentalmente no blanca (indios y mestizos), viviendo en la miseria, perseguidos, defendiéndose como pueden, ayudándose unos a otros, escondiéndose en la selva cada vez que los militares y a los grupos fascistas les da por quemar viviendas que, según los de la Junta Militar, pueden ser refugio de "subversivos". como ellos llaman a los que quieren defenderse y luchar por la justicia, la libertad y la vida.

En el programa de los "300 millones no dicen nada de las masacres diarias de El Salvador; su lema es ocultar la realidad mediante folclorismos baratos. Sin embargo, alguna vez hemos podido ver imágenes fotográficas de cadáveres de campesinos amontonados, de capitados, irreconocibles. No podemos mirar con frialdad, con distancia, con indiferencia esas imágenes; tenemos que acordarnos de que también en España hubo hace cuarenta años una guerra en la que no faltaron inmensos horrores. Pero entonces, al menos, la solidaridad internacional se desplazó, movió hombres y ayuda. En El Salvador esto, desgraciadamente, no ocurre, y la situación se va pudriendo cada vez más. Francia y México han reconocido mediante un comunicado conjunto que las fuerzas políticas que apoyan a los guerrilleros salvadoreños son fuerzas democráticas, representativas de los intereses mayoritarios de la población. Una manera de demostrar nuestra ayuda podría ser en estos momentos crear un clemor popular, una corriente de opinión lo suficientemente fuerte como para que el Gobierno español apoye ese comunicado de Francia y México. Es tarea que podemos hacer entrertodos: bien recogiendo firmas, biendifundiendo la idea de que el pueblo de El Salvador necesita nuestra ayuda para salir del mortal atolladero en que se encuentra. Sería una manera muy sencilla de demostrar que el conformismo no nos ha vencido del todo y que aún tenemos algunas esperanzas.

esports

Al mes de Maig mos despediem de la lliga de futbol. I deiem que tots havíem fet un alè. Ara, sense casi adonar-nos, ja hi tornam a ser a "sapa parada de ses cebes". La lliga ja torna a rodar i s'han acabat les provatures. Els errors, si es produeixen, son irreversibles i tendran el seu reflexe en la classificació final.

El que no podrà dir ningú, és que l'Escolar doni gat per llebre. No s'han fet falses promeses que després no es puguin cumplir. Tothom sap perfectament quina és la cera qui crema. Un any més s'ha depositat la confiança en la cantera, desde el més jove dels alevins fins al últim dels tècnics. Política aquesta, plena d'avantatges però farcida, també, d'inconvenients. Política però, amb la que aquesta revista sempre ha proclamat la seva conformitat.

No obstant, el que noltros diguem no va a missa. Podem, moltes vegades, equivocar-nos. De fet, som conscients de que hi ha una part d'aficionats que ni estan d'acord amb la manera de fer les coses per part de l'Escolar ni, de rebot, amb les nostres afirmacions. Al manco, això és lo que es pot deduir dels comentaris que ja hem pogut escoltar de part d'aquells aficionats als que mos referiem abans. I això que, a l'hora d'escriure aquest comentari, sols s'ha jugat el primer partit contra el Cultural. Provablement, quan llegireu aquestes línies, s'haurà jugat també a dins Campos. I no volem pensar el que diran alguns si el resultat ha estat força advers.

L'únic que ha de consolar als directius de l'equip local és que, de qualsevol manera, aquells que sempre troben ossos en el lleu, ho tenen molt bo de fer girar-li l'esquena al conjunt de Capdepera per anar-se'n a veure el Mallorca. O l'Artà.

.....

Ja que parlam del Mallorca, cal dir que la vaga de futbolistes no ha caigut malament per tot. Al manco l'Escolar que, en principi, coincideix amb l'equip degà en quant a calendari, es veurà lliure durant unes quantes jornades, de tal coincidència. El retràs d'una setmana en el començament de la lliga de 2a Divisió, així ho ha agombolat.

.....

Pensem que se mos havia escapat de dir que entre les altes que s'havien

produït enguany a la plantilla blanca-verda, hi figuraven en Bernat Palmer i en Jeroni Ferrer. El primer, després d'haver complit la seva etapa juvenívola com a jugador del Mallorca. El segon, després d'uns anys en el Cide, però encara en edat juvenil. A ambdós els hi desitjam lo millor en el seu retorn al equip local.

.....

També els Aficionats han començat la lliga oficial. I el resultat del primer partit jugat a Santanyi, on perderen per 5-1, és ben expressiu. Hi ha molta sava jova en aquest equip. Caldrà, doncs, donar un vot de confiança i guardar un compàs d'espera. En aquesta categoria, després de tot el que importa menys és el resultat. Se juga per jugar. Gràcies a Déu.

.....

Amb fortuna desigual, els alevins i juvenils han vengut completant la seva preparació amb una sèrie de partits de cara a les respectives competicions de lliga. Tant els uns com els altres, han renovat la quasi totalitat de les seves plantilles. El rendiment que es pot esperar d'ells, és una incògnita.

Dels que no en sabem res, per ara, és dels infantils.

.....

Esportivament, tenim una curolla. És parlar de tennis. Què passa amb el tennis. La seva infraestructura és, possiblement, la més completa de tots els esports que es poden practicar al nostre poble. I per bé que aquesta infraestructura està tota en mans privades que, dissortadament, no donen cap mena de facilitat per a la promoció del dit deport, tampoc la nostra juventut demostra el suficient interès com per a poder esperar que per aquí mos surti cap Borj.

Qualsevol deport que contés amb un número d'instal·lacions pareixut al que té el tennis, pensam que surtarien figures a balquena. Pareix que el tennins, al cap i la fi, s'ha quedat en un deport "social", que vestit i fa quedar bé. I pús.

Voldriem que qualcú mos fet plet al respecte. Seria bona senyal. Seria senyal de que el tennis no és un deport tot lo mort que noltros pensam.